

○ คำพิพากษา

(๓. ๑๘)

คดีหมายเลขดำที่ ๓๙๘/๒๕๕๒
คดีหมายเลขแดงที่ ๒๔๕/๒๕๕๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลปกครองพิเศษโลก

วันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

สมาคมต่อต้านสภาวะโลกร้อน ที่ ๑

ผู้ฟ้องคดี

นายไพรัตน์ ยาเงิน ที่ ๒

นายชนกันต์ จันชิว ที่ ๓

นายปรีชา ชัดแพร่ ที่ ๔

นายจันทร์ตา สัญญาวิชัย ที่ ๕

นายบุญจัน บันคำป้อ ที่ ๖

นายมนัส บันคำป้อ ที่ ๗

นายสีมา แดงเงิน ที่ ๘

นายจำลอง กะล้อม ที่ ๙

นายอรรถกร แสนอุ่น ที่ ๑๐

นายน้อย ชุมภูสงฆ์ ที่ ๑๑

นายเตียง แดงเงิน ที่ ๑๒

นายก่องแก้ว สิงหบุตร ที่ ๑๓

นายป๋อง ชุมภูสงฆ์ ที่ ๑๔

นายเฉลิม แซ่จ้อง ที่ ๑๕

นายสีพรรณ ใจเงิน ที่ ๑๖

นายเสาก้าว ทิน้อย ที่ ๑๗

นายบุญ สะน้อย ที่ ๑๘

นายเรือง บันปิง ที่ ๑๙

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

นายปิ่น...

- นายปิ่น วงษ์สุดำ ที่ ๒๐
- นางจันทร์เพ็ญ วงษ์ราช ที่ ๒๑
- นายนวน ปุ้มมดี ที่ ๒๒
- นายอนันต์ ใจยอด ที่ ๒๓
- นายญาณพัฒน์ ไพรมีทรัพย์ ที่ ๒๔
- นางบุญเรือน ชัยญวงค์ ที่ ๒๕
- นางภิรมย์ ใจรุ่ง ที่ ๒๖
- นายประกาย พรหมเสน ที่ ๒๗
- นายจอมแปง ทาวงษ์ ที่ ๒๘
- นายสุก เดชชิต ที่ ๒๙
- นายเรือง มณีวรรณ ที่ ๓๐
- นายมูล คำใจ ที่ ๓๑
- นายทับทิม ต๊ะสุ ที่ ๓๒

ระหว่าง

- คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ที่ ๑
- คณะกรรมการควบคุมมลพิษ ที่ ๒
- คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ที่ ๓
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๔
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ที่ ๕
- อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ที่ ๖

ผู้ถูกฟ้องคดี

เรื่อง คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นนิติบุคคล มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการกิจและกิจการมสาธารณประโยชน์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้สมดุลและยั่งยืน ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๓๒

เป็นผู้ได้รับ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

เป็นผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่ ๓ ตำบล คือ หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลพระธาตุผาแดง หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ดาว และหมู่ที่ ๖ หมู่ที่ ๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่อู่ง อำเภอมะนัง จังหวัดตาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกข้าว ถั่วเหลือง หอม กระเทียม รวมทั้งพืชผักสวนครัว และปศุสัตว์ผสมผสาน ได้แก่ เลี้ยงโค กระบือ ปลา มีความจำเป็นที่ต้องอาศัยน้ำจากลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่อู่ง เพื่อทำการเกษตรตลอดทั้งปี ลำห้วยดังกล่าวไหลผ่านจากตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่อู่ง ตำบลแม่ดาว และไหลลงสู่น้ำแม่เมย หรือน้ำตองยี่น ตรงบริเวณปากห้วยแม่เมย ตำบลท่าสายลวด อำเภอมะนัง จังหวัดตาก สืบเนื่องจากเมื่อประมาณ ๕๐ ปีมาแล้ว กรมทรัพยากรธรณี (ปัจจุบัน กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) สังกัดกระทรวงอุตสาหกรรม ได้เข้าทำการสำรวจในบริเวณพื้นที่ดอยผาแดงและพบแร่สังกะสี ตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอมะนัง จังหวัดตาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ให้บริษัทไทยซิงค์ จำกัด สัมปทานการทำเหมืองแร่ โดยไม่ได้สอบถามหรือรับฟังเสียงของประชาชน ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) รับสัมปทานช่วงต่อเนื้อที่ประมาณ ๕๐๒ ไร่ โดยทำเหมืองเปิดแบบชันบันได ด้วยวิธีการลอกหน้าดินออกไปกองไว้ใกล้ลำห้วยแม่ดาว และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด รับสัมปทานช่วงต่อเนื้อที่ประมาณ ๖๕๗ ไร่ ซึ่งทำเหมืองแบบเปิดและเหมืองอุโมงค์โดยการเจาะหน้าดิน แต่การทำเหมืองของบริษัททั้งสองเป็นเหตุให้เกิดการแพร่กระจายของสารแคดเมียมทั้งในแหล่งน้ำและอากาศ ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๓๒ ไม่สามารถใช้แหล่งน้ำจากลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่อู่งทำการเกษตร และอุปโภคบริโภค ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคนมีสิทธิอนุรักษ์และมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา การได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และการคุ้มครองส่งเสริมการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๓๒ ดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพหรือคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๘๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ตลอดจนมีสิทธิในการดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพตามมาตรา ๕

/แห่งพระราชบัญญัติ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองอำนาจการ

แห่งพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เสนอความเห็นให้ใช้พื้นที่บริเวณดอยผาแดงซึ่งเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น ๑ A ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ร่วมกันให้ประธานบัตรการทำเหมืองแร่สังกะสีแก่ผู้ประกอบการทั้งสองราย ซึ่งได้นำทรัพยากรธรรมชาติที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองและประชาชนทั้งสามตำบลไปใช้เพื่อแสวงหากำไรและผลประโยชน์ส่วนตน โดยมีได้ใส่ใจต่อหน้าที่ตามกฎหมายในการตรวจสอบควบคุม ป้องกัน ดูแลหรือสั่งการใดๆ ที่จะทำให้ผู้ประกอบการเหมืองแร่ดำเนินกิจการตามที่ได้รับสัมปทาน จึงทำให้เกิดการแพร่กระจายของสารแคดเมียมจากการทำเหมืองแร่และแต่งแร่สังกะสีออกสู่สิ่งแวดล้อมในบริเวณที่ได้รับประทานบัตรของทั้งสองบริษัท ดังนี้

๑. กิจกรรมการขุดเปิดหน้าดินและระเบิดหินบนภูเขาสูงทำให้เกิดฝุ่นละอองของสารแคดเมียมฟุ้งกระจายตกสะสมอยู่บริเวณพื้นดิน พื้นน้ำในลำห้วยต่างๆ
๒. กิจกรรมการขุดตักดิน หิน แร่ หรือการขุดเจาะอุโมงค์ นำดิน หิน แร่ มากองทิ้งสะสมไว้บริเวณพื้นดินในที่โล่งแจ้ง เนื่องจากช่วงแรกของการดำเนินกิจกรรมขุดระเบิดขนย้ายแร่ ยังไม่มีการสร้างบ่อกักเก็บตะกอนน้ำหรือตะกอนแร่
๓. กิจกรรมการปรับแต่งพื้นที่ก่อสร้างอาคารโรงงานย่อย บดแร่ สถานที่ทำการ การทำถนนร่องน้ำ ซึ่งต้องขุด ตัดเกรด บดหน้าดินเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพเดิมของพื้นดิน ยามฝนตกจะชะเอาหน้าดิน แร่และสารแคดเมียมไหลลงสู่ลำห้วยแม่ดาว ลำห้วยแม่กุ และลำห้วยสาขาย่อย
๔. กิจกรรมการแต่งแร่เพื่อเพิ่มคุณภาพแร่สังกะสีให้สูงขึ้น (กระบวนการลอยแร่) ซึ่งมีส่วนของหางแร่ที่มีปริมาณแร่สังกะสีในเปอร์เซ็นต์ที่น้อย แต่มีสารแคดเมียมปะปนอยู่ด้วยปล่อยทิ้งสะสมไว้ในแร่ตะกอน แร่ก่อนปล่อยน้ำทิ้งในบ่อตะกอนสุดท้ายลงสู่ลำห้วยแม่ดาว
๕. กิจกรรมการขนถ่ายแร่ที่ต้องนำแร่ที่แต่งแร่ได้คุณภาพแล้ว ตักขึ้นรถสิบล้อขนส่งไปถลุงหรือแยกแร่ตั้งแต่บริเวณเหมืองถึงอำเภอเมืองตาก

การแพร่กระจายสารแคดเมียมพบว่ามีปริมาณมากที่สุดบริเวณใกล้เหมืองแร่ และลดน้อยลงตามลำดับเมื่อระยะทางห่างไกลออกไปไหลปนเปื้อนมากับสายน้ำเข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรม สะสมในผืนดิน อีกทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ยังละเลยต่อหน้าที่ในการกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบการทำเหมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแร่

/พ.ศ. ๒๕๕๐...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำนานาชาติ (IWMI) ร่วมมือกับกรมวิชาการเกษตร ศึกษาถึงแหล่งกำเนิดของสารแคดเมียมรวมทั้งการตรวจหาระดับสารแคดเมียมในดินและข้าว บริเวณพื้นที่ทั้ง ๓ ตำบล จากรายงานผลการศึกษาระบุชี้ชัดว่าปริมาณแคดเมียมในดินที่นาจำนวน ๑๕๕ แปลง มีค่าสูงกว่ามาตรฐานของสหภาพยุโรปที่ยอมรับได้ถึง ๑.๑๓-๔๔ เท่า และจากการตรวจสอบของกรมควบคุมมลพิษระบุว่าแหล่งที่มาของการปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกิดขึ้นจากกิจกรรมของมนุษย์ เนื่องจากการตกสะสมของสารแคดเมียมในตะกอนดินท้องน้ำที่พบว่ามีปริมาณสูงผิดปกติเมื่อผ่านพื้นที่ที่ได้รับอิทธิพลจากการทำเหมืองแร่ ซึ่งต่างจากบริเวณที่ไม่มีกระบวนการจากกิจกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๔๘ มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษในฐานะเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในฐานะหน่วยงานผู้กำกับดูแลดำเนินคดีทางแพ่งตามมาตรา ๔๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ฟ้องร้องผู้ก่อให้เกิดปัญหามลพิษหรือแหล่งกำเนิดมลพิษที่เกิดการแพร่กระจายหรือรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อม แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มิได้ดำเนินการใดๆ ต่อผู้บริหารของกรมควบคุมมลพิษและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ที่ไม่ยอมใช้มาตรการทางแพ่งตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ หรือใช้มาตรการทางปกครองเพื่อจัดการแก้ไขปัญหาดังกล่าวตามอำนาจหน้าที่ แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะสั่งการให้กรมควบคุมมลพิษไปดำเนินการศึกษาวิจัยหามูลเหตุของการแพร่กระจายของสารแคดเมียมเพิ่มเติมในปริมณประมาณ ๒๕๕๒ แต่ก็ยังถือได้ว่าเป็นการปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังละเลยต่อหน้าที่ไม่ใส่ใจบังคับให้เจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจัดการป้องกันแก้ไขปัญหาในพื้นที่ที่มีการแพร่กระจายสารแคดเมียมจนก่อให้เกิดภาวะความเจ็บป่วยต่อสุขภาพอนามัยของชาวบ้านทั้งสามตำบลตามมาตรา ๑๓ (๑๐) (๑๑) และ (๑๔) มาตรา ๔ มาตรา ๑๐ มาตรา ๔๓ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ สำหรับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ นั้นไม่ใส่ใจนำมาตรการทางกฎหมายตามอำนาจหน้าที่ไปป้องกันแก้ไขควบคุมปัญหาสารแคดเมียมตั้งแต่ต้นตามมาตรา ๕๓ (๑) (๔) (๑๑) และ (๑๒) มาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๓ แห่ง

/พระราชบัญญัติ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

พระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ละเลยต่อหน้าที่ตามมาตรา ๙ (๒) (๔) (๕) และ (๙) มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดว่า ในกรณีที่ดินปรากฏว่าพื้นที่ใดมีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตราย ที่จะทำให้น้ำใต้ดินเกิดการเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้น และในกรณีมีการปนเปื้อนเกิดขึ้น ให้ผู้กระทำการปนเปื้อนดำเนินการปรับปรุงที่ดินให้คืนสู่สภาพเดิมหรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐหรือผู้ได้รับความเสียหาย และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มิได้สั่งการหรือดำเนินการใดๆ ตามอำนาจและหน้าที่ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ มีอำนาจตามมาตรา ๔ (๔) (๕) และ (๘) มาตรา ๓๒ (๑) มาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และมาตรา ๑๗ (๔) (๕) (๖) และ (๗) แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ในการลงนามให้ใบอนุญาตโรงงานและ/หรือประทานบัตรการประกอบกิจการเหมืองแร่และ/หรือเพิกถอนใบอนุญาต และ/หรือประทานบัตร หากพบว่าผู้ประกอบการผิดเงื่อนไข ใบอนุญาตและ/หรือประทานบัตรและ/หรือผิดกฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ มิได้สั่งการใดๆ ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย แต่กลับลงนามขยายอายุประทานบัตรให้กับ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ มีอำนาจหน้าที่ในการดูแลผู้ประกอบการเหมืองแร่ทั้งสองบริษัท แต่เพิกเฉยไม่ดูแลติดตามตรวจสอบแก้ไข ปัญหาสารแคดเมียม แต่กลับขยายอายุประทานบัตรให้กับบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๓๒ ได้รับอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย สุขภาพอนามัย ทรัพย์สินเสียหายและขาดประโยชน์ที่ไม่สามารถใช้ที่ดินเพื่อการเพาะปลูกข้าว พืชสวน และพืชไร่ได้ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๕๗ มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๗ มาตรา ๘๑ มาตรา ๘๕ มาตรา ๒๘๗ และมาตรา ๒๙๐ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง

ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สั่งการตามอำนาจหน้าที่ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการออกกฎกระทรวงประกาศให้พื้นที่ตำบล

/พระธาตุผาแดง...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

พระราชูฎาแดง ตำบลแม่ดาว และตำบลแม่กุทั้งหมด เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ภายใน ๕๐ วัน และให้กำหนดมาตรการในกฎกระทรวง ดังนี้

๑.๑ ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้นจากลักษณะตามธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อม

๑.๒ กำหนดวิธีการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่ทั้งสามตำบล รวมทั้งการกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการกำหนดมาตรการดังกล่าวทุกขั้นตอน

๒. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกับชุมชนและผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคนจัดทำและเสนอแผนปฏิบัติการและงบประมาณเพื่อป้องกันหรือแก้ไขอันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายสารแคดเมียมในพื้นที่ทั้งสามตำบล เพื่อเสนอต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ภายใน ๑๒๐ วัน โดยใช้งบประมาณของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชนที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวพร้อมรายงานผลให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคนทราบทุก ๓ เดือน จนกว่าการปนเปื้อนของสารพิษจะหมดไป

๓. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ร่วมกันดำเนินการประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ที่ให้ประทานบัตรเหมืองแร่และทั้งสามตำบล ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ พร้อมสั่งการและ/หรือบังคับให้ผู้ที่กระทำการปนเปื้อนสารพิษปรับปรุงที่ดินให้กลับสู่สภาพเดิมและกำหนดมาตรการใดๆ ภายใต้การมีส่วนร่วมของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองและประชาชนที่ได้รับผลกระทบตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่ โดยรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการกำหนดมาตรการดังกล่าวด้วย

๔. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ร่วมกันจัดตั้งกองทุนฟื้นฟูสุขภาพให้กับประชาชนทั้งสามตำบล โดยใช้เงินรายได้จำนวนกึ่งหนึ่งจากการจัดเก็บค่าภาคหลวงแร่นับแต่วันที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ให้สัมปทานจนถึงวันที่

/ศาลมีคำพิพากษา...

สำเนาถูกต้อง

✓

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ศาลมีคำพิพากษา และเพิกถอนใบอนุญาตต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและ/หรือประทานบัตรเหมืองแร่ ต่างๆ ในพื้นที่ต้นน้ำแม่ดาวและแม่กุ และห้ามให้ใบอนุญาตและ/หรือประทานบัตรการทำเหมืองแร่ใดๆ อีก

๕. ให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกร่วมกันแก้ไขฟื้นฟูสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่กุให้กลับมาสู่สภาพเดิมให้เสร็จสิ้นภายใน ๓ ปี

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกให้การว่า พื้นที่ตำบลแม่ดาวและพื้นที่ใกล้เคียง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ซึ่งโดยธรรมชาติแหล่งแร่สังกะสีมักจะมีสารแคดเมียมปะปนอยู่ด้วย จากการสำรวจและประเมินแร่สังกะสีของแหล่งแร่ผาแดงที่ดำเนินการโดยบริษัท Sumitomo จำกัด ก่อนการทำเหมืองแร่พบว่า สินแร่สังกะสีที่มีความสมบูรณ์ร้อยละ ๓๑.๔ จะมีสารแคดเมียมปะปนอยู่ประมาณร้อยละ ๐.๑๗ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้สำรวจแร่ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย มิได้แอบสำรวจแต่อย่างใด โดยมีการอนุญาตให้ทำเหมืองแร่มาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๑ ตามประทานบัตรที่ ๘๓๖๘/๗๗๖ ที่ ๗๓๔๘/๗๗๖๘ แต่เดิมเป็นประทานบัตรที่ออกให้แก่กรมทรัพยากรธรณี (กรมโลหกิจ) เป็นประทานบัตรที่ออกตามพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ ซึ่งในขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาการออกประทานบัตรได้มีการรับฟังเสียงของประชาชนในพื้นที่แล้ว กล่าวคือ ตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา ๒๕ กำหนดว่า เมื่อมีการกำหนดเขตประทานบัตรแล้วให้มีการประกาศลักษณะของที่ดินให้ประชาชนทราบ มีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ถ้าผู้ใดมีเหตุที่จะคัดค้านในการออกประทานบัตรก็ให้คัดค้านต่อเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดของประกาศ และมาตรา ๒๕ กำหนดว่า เมื่อมีการประกาศและไต่สวนแล้วไม่มีข้อขัดข้อง เจ้าหน้าที่ก็จะกำหนดเป็นเขตถาวรต่อไป ต่อมาพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระพุทธศักราช ๒๔๖๑ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติฯ พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่ประทานบัตรยังคงมีอายุอยู่ตามมาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว จนกว่าจะสิ้นอายุ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีการเปิดประมูลให้ผู้สนใจดำเนินงานในแหล่งแร่สังกะสีผาแดง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการดำเนินการทำเหมืองและตั้งโรงงานถลุงแร่สังกะสีในประเทศไทย ซึ่งบริษัท ไทยซิงค์ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๒๐ อนุมัติให้กรมทรัพยากรธรณีทำสัญญาเกี่ยวกับการทำเหมืองและการก่อสร้าง

โรงถลุงแร่...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

โรงกลู่งแร่สังกะสี กรมทรัพยากรธรณี จึงโอนประทานบัตรดังกล่าวให้แก่บริษัท ไทยซิงค์ จำกัด ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๒๕ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ได้รับสัมปทานช่วงต่อ ส่วนอีกด้านหนึ่งของลำห้วยแม่ดาว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ออกสัมปทานบัตร ให้แก่บริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด กรณีดังกล่าวจึงมิใช่เป็นการออกประทานบัตรใหม่แต่อย่างใด

ในการประกอบอุตสาหกรรมเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้ดำเนินการ กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการทำเหมืองให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ แผนผังโครงการทำเหมืองและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ซึ่งจากการ ติดตามตรวจสอบไม่ปรากฏสัญญาณหรือความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดปัญหาผลกระทบ แต่ประการใด นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้กำกับดูแลให้ผู้ประกอบการ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง และเมื่อกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมพัฒนา ที่ดิน และสำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดตาก และกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องแจ้งผลสำรวจพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในดิน นาข้าวและเมล็ดข้าวที่ ตำบลพระธาตุผาแดงและตำบลแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากสถาบันการจัดการน้ำ นานาชาติ (International Water management Institute : IWMI) อย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ จึงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวทันทีและอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชุมหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทาง การแก้ไขปัญหากจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในดินและพืชผลทางการเกษตรบริเวณ พื้นที่ลำห้วยแม่ดาว ดังนี้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้แต่งตั้งคณะทำงาน เฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหากการปนเปื้อนของสารแคดเมียม สำนักงานนโยบายและ แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการที่ กำหนดในรายงาน EIA ของโครงการเหมืองแร่สังกะสีของ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เจ้าหน้าที่ของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ร่วมประชุมหารือและตรวจสอบพื้นที่ คณะทำงานเฉพาะกิจได้ทำการติดตามตรวจสอบพื้นที่ โครงการเหมืองแร่สังกะสี คณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาและตรวจสอบกรณีปัญหาเหมืองแร่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมชี้แจง จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและคณะรัฐมนตรี

/เห็นชอบ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

เห็นชอบแผนงานแก้ไขปัญหาระยะสั้นแบ่งเป็นแผนงานจัดการข้าวที่ปนเปื้อน คือ แผนการตรวจสอบและจัดการข้าวผลผลิตใหม่ แผนการกำหนดเขตควบคุมการเพาะปลูกและพัฒนาอาชีพ แผนการติดตามเฝ้าระวังสุขภาพพลานามัยของประชาชนและแผนประชาสัมพันธ์ อนุมัติงบประมาณในการดำเนินการตามแผนดังกล่าวรวมทั้งสิ้น ๕๒,๑๓๕,๖๐๒ บาท คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอให้จ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ต้องงดปลูกข้าวและพืชอาหาร จำนวน ๙๐๓ ราย จำนวน ๕๖,๗๑๑,๙๔๗ บาท (พื้นที่ชดเชย ๑๓,๔๓๘ ไร่ ๓ งาน ๔๐ ตารางวา ไร่ละ ๔,๒๒๐ บาท) และคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขได้มีมติอนุมัติตามความเห็นของสำนักงบประมาณให้กระทรวงมหาดไทยเบิกจ่ายงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๕ จำนวน ๗,๗๓๐,๐๖๐ บาท เพื่อให้จังหวัดตากนำไปจ่ายให้แก่เกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมบริเวณลุ่มน้ำแม่ดาว นอกจากนี้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อข้าวเป็นเงินประมาณ ๑ ล้านบาท เพื่อนำไปฝังกลบในพื้นที่เหมือง และบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกลุ่มโรงงานน้ำตาลมิตรผล และบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ได้ส่งเสริมการปลูกอ้อยเพื่อผลิตเอทานอลสำหรับผสมน้ำมันเชื้อเพลิง และจัดตั้งโรงงานผลิตเอทานอลชื่อบริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด ซึ่งปัจจุบันเปิดดำเนินการแล้ว จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบและพิสูจน์ข้อเท็จจริงและหาแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในทันทีที่มีได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่ถูกฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคนกล่าวอ้าง และตามมติที่ประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ครั้งที่ ๑๒/๒๕๔๘ ระบุไว้ชัดเจนว่า ให้กรมควบคุมมลพิษ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ดำเนินคดีทางแพ่งกับ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ก็ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัดังกล่าว เป็นต้นเหตุก่อให้เกิดการปนเปื้อนกับสิ่งแวดล้อมในบริเวณลุ่มน้ำแม่ดาว แต่จากการพิจารณาและการศึกษาหาสาเหตุของการแพร่กระจายของแคดเมียมในพื้นที่ของหน่วยงานต่างๆ ยังสรุปไม่ได้ว่าเกิดจากการทำเหมืองกล่าวคือ

๑. ศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ สรุปได้ว่า ที่มาของสารแคดเมียมเกิดได้ ๒ ทาง คือ จากกระบวนการทางธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์มีด้วยกัน ๔ ประเภท ได้แก่

/(๑) การบุกรุก...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

(๑) การบุกรุกถางป่าและเปิดหน้าดินในบริเวณพื้นที่ศักยภาพแร่สังกะสี เมื่อฝนตกชะดิน ตะกอนที่มีสารแคดเมียมเป็นองค์ประกอบลงสู่ลำห้วย (๒) กิจกรรมการเกษตรบนที่สูง (๓) ระบบชลประทาน เนื่องจากพบว่าบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำที่แม่สอดมีปริมาณสารแคดเมียม ในดินสูงกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นไปได้ว่าการสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณนั้นไม่มีการวิเคราะห์ปริมาณสารแคดเมียมมาก่อน ทำให้เกิดการพัดพาตะกอนลงมาในลำห้วย (๔) กิจกรรมเหมืองแร่ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการเปิดหน้าดิน กิจกรรมเหมืองแร่มีขอบเขต ชัดเจนและมีมาตรการในการดูแล มีระบบตรวจสอบและควบคุมการทำงาน โอกาสที่ตะกอน สารแคดเมียมจะออกมาจากพื้นที่มีน้อยกว่ากิจกรรมอื่นๆ

๒. มหาวิทยาลัยมหิดล ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สรุปได้ว่า ตะกอนดินมีการปนเปื้อน โลหะแคดเมียมค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนโลหะหนักเพราะเป็นแหล่งแร่ ธรรมชาติ การป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้โดยทำได้ยาก อีกทั้งปัจจุบันมีกิจกรรมของมนุษย์ เช่น การถางป่า การเปิดหน้าดิน การเกษตรกรรม หรือการเกิดการผุพังหน้าดินที่ง่ายและกว้างขวาง จากการเปรียบเทียบ ผลจากภาพถ่ายดาวเทียมเปรียบเทียบในปี พ.ศ. ๒๕๔๐ กับปี พ.ศ. ๒๕๔๗ พบว่า พื้นที่ป่าไม้ได้ถูกทำลายไปเป็นวงกว้างเช่นเดียวกับการเปิดหน้าเหมือง ซึ่งในลำห้วยแม่กู่ที่อยู่ทางใต้ของเหมืองและไม่มีกิจกรรมการทิ้งน้ำที่มีตะกอนดินปนเปื้อน จากเหมืองก็มีปริมาณสารแคดเมียมสูงเช่นกัน

๓. กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สรุปได้ว่า แหล่งที่มาของการปนเปื้อนสารแคดเมียมในดินเกิดจาก ๒ ปัจจัย คือ สภาพธรรมชาติทางธรณีวิทยาจากกระบวนการผุพังตามธรรมชาติของพื้นที่ตั้งแต่อดีต ตามหลักฐานที่ชุดเจาะสำรวจพบสารแคดเมียมในดินปนเปื้อนบริเวณที่ราบตะกอนเชิงเขา มีความเข้มข้นสูงผิดปกติตลอดความลึกถึง ๑.๖ เมตร และพบปริมาณสารแคดเมียมสูง ผิดปกติในชั้นดินและตะกอนธารน้ำของลุ่มน้ำห้วยแม่กู่และห้วยหนองเขี้ยว ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้าม ตามแนวสันเขาและไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเหมืองแร่ และจากกิจกรรมของมนุษย์ทั้งทางด้าน อุตสาหกรรมและเกษตรกรรม

๔. กรมทรัพยากรธรณี ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สรุปว่า แหล่งที่มาของการปนเปื้อน ของสารแคดเมียมเกิดจากการพังทลายชะล้างดินของพื้นที่แหล่งแร่สังกะสี - ตะกั่ว มีเนื้อที่ ประมาณ ๑๐ ตารางกิโลเมตร โดยขบวนการตามธรรมชาติเป็นหลัก การผันน้ำจากลำห้วย

/แม่ดาว...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

แม่ดาวของเกษตรกร ทำให้ตะกอนท้องน้ำซึ่งมีปริมาณของสารแคดเมียมสูงไหลตามคูส่งน้ำเข้ามาในพื้นที่เกษตรกรรมโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งน่าจะเกิดขึ้นมานานพร้อมกับระบบการผันน้ำของชาวบ้านก่อนการทำเหมืองแร่ และการตัดไม้ถางป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน ทำให้การชะล้างหน้าดินบริเวณพื้นที่แหล่งแร่มีอัตราสูงขึ้น

ส่วนกรณีที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ต้องการให้ผู้ประกอบการหยุดการทำเหมืองชั่วคราวจนกว่าจะแก้ปัญหาสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมแล้วเสร็จนั้น ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาทั้งสองบริษัทได้ดำเนินการประกอบกิจการเหมืองแร่ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังแวดล้อมโดยเฉพาะด้านการป้องกันการชะล้างพัดพาตะกอนดินและการระบายน้ำทิ้งจากเขตเหมืองออกสู่พื้นที่ภายนอกสอดคล้องและเหมาะสมกับแผนการทำเหมืองในแต่ละช่วงระยะเวลาของการทำเหมือง รวมทั้งได้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของคณะกรรมการร่วมอย่างเคร่งครัด ตลอดจนให้ความช่วยเหลือราษฎรในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลำน้ำแม่ดาวเกิดจากกระบวนการทางธรรมชาติและ การตัดไม้ทำลายป่าเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อไม่มีข้อมูลยืนยันได้ว่าการปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกิดจากการทำเหมือง จึงไม่มีเหตุผลสนับสนุนให้กระทรวงอุตสาหกรรมและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ใช้อำนาจทางปกครองไปกระทบสิทธิของบุคคลอื่น เพื่อที่จะสั่งให้บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) หยุดการทำเหมืองชั่วคราวเพื่อแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมได้ ส่วนกรณีที่บริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ไม่นำกองหางแร่ไปฝังกลบในอุโมงค์อย่างถูกวิธี ซึ่งเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้ครบถ้วนนั้น พบว่า กองหางแร่ที่กองไว้ที่บริเวณเขตประทานบัตรตั้งแต่ก่อนหยุดเหมืองปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้จัดเก็บเข้าไปไว้ในอุโมงค์เรียบร้อยแล้ว และการที่สถาบันจัดการคุณภาพน้ำ (IWMI) ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรตรวจวัดระดับแคดเมียมในดินและข้าว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้สรุปว่า น่าจะเกิดจากการที่ฝนตกชะหน้าดินที่อุดมด้วยแร่สังกะสีและแคดเมียมลงสู่ต้นน้ำของลำน้ำธรรมชาติซึ่งก็คือลำห้วยแม่ดาว ทำให้เกิดการสะสมในตะกอนท้องน้ำเมื่อปล่อยน้ำเข้าสู่แปลงนา ตะกอนจะตกในแปลงต้นน้ำและลดลงในแปลงต่อๆ ไป ซึ่งสอดคล้องกับข้อสันนิษฐานของกรมทรัพยากรธรณีว่า การปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกิดจากกระบวนการทางธรรมชาติ เพราะตรวจพบว่าบริเวณลำห้วยแม่กุ ซึ่งไม่ได้ไหลผ่าน /เขตเหมืองแร่...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

เขตเมืองแร่ แต่พบตะกอนแร่มีสารแคดเมียมในปริมาณสูงด้วยเช่นกัน จึงเชื่อว่าการปนเปื้อนของสารแคดเมียมมาจากการผุพังและชะล้างพังทลายของดินและแหล่งแร่ในพื้นที่ โดยกระบวนการทางธรรมชาติ เช่น น้ำฝนชะลงมา นอกจากนี้ กรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุข ได้ศึกษาความชุกของโรคพิษแคดเมียมในพื้นที่รอยต่อจังหวัดตาก จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งไม่มีการทำเหมืองแร่สังกะสี ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีค่าแคดเมียมในปัสสาวะสูงเกินมาตรฐานที่ WHO กำหนด (๒ ไมโครกรัม/กรัมครีเอตินีน) กระจายตัวอยู่ทุกพื้นที่ที่สำรวจ โดยพบสูงสุด ๓ ลำดับแรก ที่อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก อำเภอโกสัมพีนคร จังหวัดกำแพงเพชร และพบผู้มีสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงเกิน ๕ ไมโครกรัม/กรัมครีเอตินีนในตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร ร้อยละ ๑๖.๒ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๒) ซึ่งเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูงและใกล้เคียงกับพื้นที่ตำบลพระธาตุผาแดงที่มีการทำเหมืองแร่สังกะสีในพื้นที่ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พบผู้มีสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงเกิน ๕ ไมโครกรัม/กรัมครีเอตินีน ร้อยละ ๑๖.๗ แสดงถึงการมีอยู่และกระจายตัวของสารแคดเมียมที่มีอยู่ทั่วไปทุกพื้นที่ที่ทำการศึกษา จากผลการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ เพื่อบ่งชี้ว่าบริเวณลุ่มน้ำห้วยแม่กุและห้วยหนองเขี้ยว ซึ่งอยู่ฝั่งตรงข้ามตามแนวสันเขาและไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเหมืองแร่ ยังพบปริมาณแคดเมียมสูงผิดปกติในชั้นดินและตะกอนธารน้ำด้วย

สำหรับการกำกับดูแลบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขแบบท้ายประทานบัตรอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ ๑) วิธีการทำเหมืองและการแต่งแร่ ได้ดำเนินการโดยกองแร่เป็นชั้นๆ เพื่อรอผลการวิเคราะห์หาเปอร์เซ็นต์โลหะก่อนส่งไปยังโรงถลุง ซึ่งเป็นวิธีการปกติของการทำเหมืองโดยมีคูคั้นทำนบรอบกองแร่ เพื่อชักน้ำไปยังบ่อดักตะกอนก่อนปล่อยน้ำใสที่ไม่มีแคดเมียมออกสู่ธรรมชาติ ๒) ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศ (มหาวิทยาลัยมหิดล ปี พ.ศ. ๒๕๔๗) บริเวณสำนักงานเหมืองและบ้านพะเต๊ะ บริเวณลานประกอบพิธีกรรมพบว่า ฝุ่นละอองรวม (Total Suspended Particulate : TSP) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฝุ่นที่มีขนาดเล็กกว่า ๑๐ ไมครอน (PM₁₀) บริเวณหลังสำนักงานเหมืองใหม่ก็อยู่ในมาตรฐาน และได้ทำการวิเคราะห์หาปริมาณแคดเมียมในฝุ่นจากอากาศพบว่าความเข้มข้นอยู่ในระดับต่ำมีค่า ๐.๐๐๐๘ - ๐.๐๖๘๑ ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร ทั้งนี้

/การระเบิดหิน...

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

(นางสาวศศิธร เกิดवल)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

การระเบิดหินเป็นการระเบิดในพื้นที่ที่เป็นหุบเขา มีป่าไม้ล้อมรอบ และเริ่มมีความชื้นสูง จึงไม่มีการฟุ้งกระจายไปได้ไกล เมื่อมีการพิจารณารายงานผลการติดตามตรวจสอบพบว่า มีฝุ่นละอองไม่เกินมาตรฐาน ๓) การเพิ่มเติมกระบวนการแต่งแร่ กรมอุตสาหกรรมพื้นฐาน และการเหมืองแร่ได้กำหนดมาตรการด้านการแต่งแร่และการเก็บกักทางแร่ที่เกิดจากกระบวนการแต่งแร่ มีการควบคุมการใช้สารเคมีโดยให้มีการ Recycle สารเคมีที่ใช้ในกระบวนการแต่งแร่ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ และเมื่อพิจารณากระบวนการแต่งแร่ พบว่าในบ่อตกตะกอนสุดท้ายเป็นน้ำใสที่มีการตรวจสอบแล้วไม่พบสารแคดเมียมเกินค่ามาตรฐาน ก่อนปล่อยออกสู่ลำห้วยแม่ดาว ๔) มีการจัดเก็บกองเศษดิน หิน กรวดและเศษแร่ ตามแผนผังโครงการทำเหมือง โดยจะมีคูคันทำนบดินอัดแน่น รองรับน้ำจากกองเศษดิน หิน กรวดและเศษแร่ไปยังบ่อตกตะกอน ซึ่งดินที่นำมาทำคันทำนบเป็นดินเดิมที่ยกขึ้นมาเป็นคันร่องไม่ได้ นำดินในบริเวณที่มีแร่มาทำคันทำนบซึ่งไม่มีผลกระทบจากสารแคดเมียม ๕) สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้แจ้งผลการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว และจากการเข้าไปตรวจสอบในพื้นที่เมื่อวันที่ ๙ - ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ พบว่าบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ดำเนินการทำเหมืองแร่โดยไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรการด้านน้ำ (หนังสือที่ ทส ๑๐๐๘/๒๖๓๙ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗) ซึ่งกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่โดยสำนักงานอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่เขต ๓ ได้ติดตามตรวจสอบ กำกับ ดูแลการทำเหมืองและเฝ้าระวังผลกระทบสิ่งแวดล้อมพร้อมทั้งเสนอแนะและกำชับให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด จากการติดตามตรวจสอบเมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๗ และ ๑ เมษายน ๒๕๔๗ พบว่าผู้ประกอบการได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขไปบ้างแล้วโดยเฉพาะการขุดลอกตะกอน ปรับปรุงร่องระบายน้ำและคันดิน และบางส่วนอยู่ในช่วงดำเนินการ (หนังสือที่ อภ ๐๕๐๖/๔๕๓ ลงวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๗) ๖) เมื่อบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ได้ขอเพิ่มเติมวิธีการแต่งแร่ กระบวนการอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้กำหนดมาตรการด้านการแต่งแร่และการเก็บกักทางแร่ที่เกิดจากกระบวนการแต่งแร่ โดยกำหนดให้โรงย่อยลดขนาดแร่ต้องสร้างเป็นระบบปิด ห้ามระบายน้ำที่ใช้ในกระบวนการลอยแร่ลงสู่บริเวณอื่นๆ ให้ระบายลงสู่รางระบายน้ำของกระบวนการลอยแร่เท่านั้น และ

/กำหนดให้...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

กำหนดให้นำน้ำจากบ่อเก็บกักน้ำชุมชนมาใช้ในกระบวนการแต่งแร่ซึ่งเป็นระบบปิด (Recycle) ห้ามมิให้การระบายออกสู่ภายนอกโดยเด็ดขาด ๗) เพิ่มเติมกระบวนการลอยแร่ และสร้างบ่อกักเก็บหางแร่ตามแผนผังโครงการท่าเหมืองฉบับเพิ่มเติมวิธีการแต่งแร่ และมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมโดยเคร่งครัด และจัดทำรายงาน การประเมินและตรวจสอบติดตามผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหลังการทำเหมือง (Post Audit) ของโรงงานลอยแร่ และจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการและมาตรการ ป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมของโครงการให้สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) พิจารณา ๘) จัดพรมน้ำบนเส้นทางขนส่ง ปิดคลุมและจำกัดความเร็วของรถ เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง ๙) ทำท่าบ และอ่างเก็บตะกอนเพื่อดักตะกอน และปลูกหญ้าแฝกเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่ผ่าน การใช้ประโยชน์จากกิจกรรมการทำเหมืองแร่และเป็นการป้องกันการชะล้างการพังทลาย ของดิน

ในส่วนการกำกับดูแล บริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด ได้ดำเนินการ ดังนี้ ๑) กำหนดให้ สร้างบ่อดักตะกอนในบริเวณที่ใกล้กับโรงบดและย่อยแร่ พร้อมทั้งสร้างคันคูดินรอบโรงลอยแร่ ๒) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้กำหนดให้มีการสร้างบ่อดักตะกอนเพื่อเป็นการกักเก็บน้ำที่เกิดจาก การล้างแร่ และดักจับตะกอนที่เกิดจากการเปิดหน้าเหมืองก่อนถูกพัดพาลงสู่ลำห้วยแม่ดาว ๓) มีการสร้างบ่อดักตะกอน และปล่อยให้น้ำส่วนใสไหลลงสู่ลำห้วยแม่ดาว ส่วนโรงลอยแร่ เป็นการใช้น้ำหมุนเวียน และ ๔) หลังจากที่มีการหยุดการทำเหมืองได้เก็บเศษหางแร่และ เศษมูลดินทรายเข้าไว้ในอุโมงค์เรียบร้อยแล้ว จะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้กำกับดูแลและตรวจสอบการประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด อย่างต่อเนื่อง มิได้ปล่อยปละ ละเลยหรือเพิกเฉย และในกรณีนี้ทั้งสองบริษัททำเหมืองไม่ถูกต้องตามมาตรการที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ก็ได้สั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไป ตามมาตรการควบคุมกำกับดูแลที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตรและตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้ว

สำหรับกรณีการฟ้องร้องผู้ก่อให้เกิดปัญหามลพิษหรือแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่เกิดการแพร่กระจายหรือรั่วไหลสู่สิ่งแวดล้อมนั้น เมื่อยังไม่สามารถหาข้อยุติที่มีการ /ปนเปื้อน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

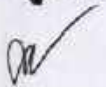
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาวได้ เพราะผลการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษ กรมทรัพยากรธรณี กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและเหมืองแร่ และศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังขัดแย้งกันอยู่ จึงทำให้ยังไม่ทราบว่าเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นเป็นผู้ใด จึงยังไม่อาจใช้มาตรการทางแพ่งตามมติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการจ้างหน่วยงานกลางเพื่อศึกษา สำรวจ สาเหตุ ที่มา และขอบเขตการปนเปื้อนของสารแคดเมียม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ว่าจ้างให้บริษัท ยูไนเตค แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา เพื่อสำรวจการกระจายตัวและแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามสัญญาจ้างที่ปรึกษาเลขที่ ๑๐๑/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๓ โดยมีกำหนดระยะเวลาในการดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวเป็นเวลา ๒๗๐ วัน และที่ปรึกษาได้เริ่มปฏิบัติงานตามสัญญาแล้วตั้งแต่วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๕๓ และเมื่อไม่สามารถหาข้อมูลที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมได้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงยังไม่ได้เสนอความเห็นให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการตามมาตรา ๑๓ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๓ (๑๔) โดยออกประกาศฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๕๗) ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๗ กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมิให้เกิดการปนเปื้อนของสารอันตรายในดิน อันอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่สัมผัสผืนดินทั้งทางตรงและทางอ้อม การจะใช้อำนาจตามมาตรา ๔ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันเป็นดุลพินิจของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อพื้นที่พิพาทยังมีได้มีการกำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ ตามนัยมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่จำเป็นต้องแนะนำรัฐมนตรีให้ใช้อำนาจประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีมีดุลพินิจเพื่อประกอบการใช้อำนาจตามมาตรา ๔๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีดุลพินิจเพื่อประกอบการใช้อำนาจประกาศเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา ๕๔ โดยคำนึงถึงวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาพิษ นอกจากนี้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นคณะกรรมการที่มีสถานะสูงกว่าและมีอำนาจมากกว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ การแก้ไขปัญหา

จึงสามารถ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

จึงสามารถดำเนินการได้รวดเร็วกว่า และปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีฐานะเป็นประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ก็เป็นกรรมการและเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อยู่แล้ว จึงถือว่าเป็นตัวแทนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ที่ได้เข้าร่วมกำหนดแผนในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการแพร่กระจายของสารแคดเมียมร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น ถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการตามมาตรา ๕๓ (๑) (๘) (๑๑) และ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง และมาตรา ๕๓ ไม่ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตามมาตรา ๗๔ แต่มาตรา ๗๔ กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิด และประเภทของเสียอันตรายได้ ก็ต่อเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าไม่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ แต่สำหรับกรณีของการกำหนดชนิดและประเภทของเสียอันตรายตามมาตรา ๗๔ (ซึ่งสารแคดเมียมเป็นวัตถุอันตรายประเภทหนึ่งตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕) กระทรวงอุตสาหกรรม และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ออกประกาศกระทรวงไว้แล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๓ (๗) เสนอแนะให้ออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๗๔ ซึ่งมีเงื่อนไขเช่นเดียวกันได้ และแม้ว่าปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีฐานะเป็นประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกรมควบคุมมลพิษซึ่งมีฐานะเป็นกรรมการและเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะเป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ซึ่งแต่งตั้งจากในสังกัดก็ตาม แต่อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กับอำนาจในการบังคับบัญชาเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ แยกออกจากกันตามบทบัญญัติของกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจใช้อำนาจควบคุม ดูแล สั่งการ บังคับบัญชาการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามมาตรา ๔๓ อันเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ ดังนั้น เมื่อเกิดผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมบริเวณลุ่มน้ำแม่ดาว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้แก้ไขเยียวยาผลกระทบดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มิได้กระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และมีได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่

/กฎหมาย...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร อีกทั้งแม้จะมีพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ออกมาบังคับใช้ และให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินมีอำนาจในการประกาศในราชกิจจานุเบกษา ควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ที่มีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอันตรายที่ทำให้ที่ดินเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรตามมาตรา ๑๔ รวมทั้งกำหนดมาตรการตามมาตรา ๑๕ ก็ตาม แต่ในการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเดียวกันนั้น ไม่อาจที่จะดำเนินการได้ในทันทีทันใด เพราะมีขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวหลายขั้นตอน เช่น การแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำด้านการเกษตร แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด เพื่อให้มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบกลิ่นกรองและพิจารณาเตรียมการก่อนการประกาศเขตสำรวจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาลงนามประกาศ ตลอดจนต้องนำประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเพื่อประกาศให้ทราบทั่วกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ และเมื่อพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติเดียวกัน ในการพิจารณากลับกรองเพื่อเสนอแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ในฐานะประธานคณะกรรมการพัฒนาที่ดินต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ตั้งแต่การกำหนดวัน เวลาการประชุมผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ออกระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด และจัดทำกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแสดงตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้าไปในที่ดินที่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ และแม้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จะทราบปัญหาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมดังกล่าว แต่ก็ไม่สามารถดำเนินการตามกฎหมายได้เนื่องจากในขณะนั้นยังไม่มีพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ บังคับใช้ และแม้พระราชบัญญัติดังกล่าวบังคับใช้เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ก็ไม่อาจใช้อำนาจหน้าที่สั่งการทันทีได้ เพราะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการและขั้นตอนตามกฎหมาย และยังไม่มีความชัดเจนของต้นเหตุแห่งการกระจายของสารแคดเมียมว่าเกิดจากการประกอบกิจการ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ประกอบกิจการเหมืองแร่หรือไม่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ จึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
พัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนคัดค้านคำให้การทำนองเดียวกับคำฟ้อง และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่มีอำนาจกำกับดูแล
กำหนดนโยบาย แผนงาน และมาตรการใดๆ เพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕
และการใช้มาตรการทางแพ่งตามมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เพื่อฟ้องร้อง
ผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหามลพิษหรือแหล่งกำเนิดมลพิษที่เกิดการแพร่กระจายหรือรั่วไหลสู่
สิ่งแวดล้อม รวมทั้งนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีอำนาจตามมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ในการสั่งการให้
โครงการหรือกิจกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดหรือต้นเหตุของการแพร่กระจายของมลพิษนั้นยุติ
หรือระงับการดำเนินการได้ทันที แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมาย
กำหนดให้ต้องปฏิบัติ ซึ่งในกรณีพื้นที่ตำบลชะแล อำเภอบึงสามพัน จังหวัดกาญจนบุรี
มีการแพร่กระจายของมลพิษหรือสารพิษตกค้างลงในลำห้วยคลิตี้ จากโรงงานถลุงแร่ตะกั่ว
ของบริษัทเอกชน กรมควบคุมมลพิษเข้าไปดำเนินการกับผู้ประกอบการเอกชนอย่างจริงจัง
โดยไม่ต้องมีข้ออ้างใดๆ หรือรอผลการศึกษาใดๆ ก่อน เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีพิพาท
ในคดีนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกต่างพยายามบ่ายเบี่ยง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นหน่วยงานของรัฐ
โดยตรงที่มีอำนาจหน้าที่ในการประสานงาน สั่งการให้มีงบประมาณและบุคลากรในสังกัด
ได้ศึกษา วิจัยและสำรวจตรวจสอบการกระทำอันเป็นการละเมิดของผู้ประกอบการเอกชน
ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๓๕ ได้อยู่แล้ว การที่จ้างสถาบันการศึกษามาทำการตรวจหาสารพิษ นักวิจัยไม่สามารถ
ยอมรับได้ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกกล่าวอ้างว่า ไม่สามารถหาข้อมูลที่มาของการปนเปื้อน
ของสารแคดเมียมในพื้นที่พิพาทได้นั้น เพราะผลการศึกษาของกรมควบคุมมลพิษ
กรมทรัพยากรธรณี กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และศูนย์วิจัยแห่งชาติ
ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ยังขัดแย้งกันเป็นข้ออ้างที่เป็นไป
เพื่อประโยชน์ของผู้ประกอบการเอกชนแต่เพียงฝ่ายเดียว

/ผู้ถูกฟ้องคดี...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกตนวนล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกให้การเพิ่มเติมทำนองเดียวกับคำให้การ และมีข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า การใช้อำนาจฟ้องเรียกค่าเสียหายในกรณีที่ได้รับผลกระทบจากการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษตามมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น ผู้ที่ได้รับผลกระทบไม่ว่าจะเป็นประชาชนหรือรัฐก็ต้องเป็นผู้ดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายด้วยตัวเอง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่อาจดำเนินการฟ้องเรียกค่าเสียหายกรณีพิพาทแทนผู้ที่ได้รับผลกระทบได้ กรณีการฟ้องร้องเพื่อเรียกค่าเสียหายกับบริษัท ตะกั่วคอนเซนเตรตส์ (ประเทศไทย) จำกัด เพราะเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ทำให้ลำห้วยคลิตี้มีปริมาณสารตะกั่วเกินกว่ามาตรฐานนั้น ไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกรณีที่เกิดการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลุ่มน้ำแม่ดาวได้ เพราะกรณีของสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้มีข้อสรุปที่เป็นข้อยุติแล้วว่า แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของสารตะกั่ว แต่กรณีพิพาทยังไม่ได้ข้อยุติว่าเกิดจากสาเหตุอะไร และแหล่งกำเนิดมลพิษใดที่เป็นต้นเหตุของการรั่วไหลหรือแพร่กระจาย ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเพียงคณะกรรมการซึ่งมีกฎหมายให้อำนาจในการออกกฎ คำสั่ง หรือมติใดๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อบุคคลเท่านั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่ได้เป็นหน่วยงานของรัฐซึ่งมีบุคลากรหรืองบประมาณตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนกล่าวอ้าง และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่สามารถใช้อำนาจทางปกครองหรือดำเนินกิจการทางปกครองอย่างเช่นหน่วยงานของรัฐแต่อย่างใด

ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงตามคำสั่งศาลว่า ผลการศึกษาพื้นที่ปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของบริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา ตามสัญญาจ้างเลขที่ ๑๐๑/๒๕๕๓ จากการสำรวจคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ปรากฏผลตามรายงาน โครงการสำรวจการกระจายตัวและแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งรายงานสรุปสำหรับผู้บริหารดังนี้

(๑) หินและแร่ : แร่สังกะสีที่เก็บจากเหมืองแร่สังกะสีทั้งบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด มีปริมาณแคดเมียมปะปนอยู่ ร้อยละ ๐.๖ - ๕.๑ ในขณะที่หินจะมีแคดเมียมปะปนอยู่น้อยมาก แต่จากการศึกษาด้านสิลาวรรณนา ไม่พบแร่ที่มีสารแคดเมียมเป็นองค์ประกอบ

/(๒) ตะกอนดิน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

(๒) ตะกอนดิน : ตะกอนดินในลำห้วยแม่ดาวและแม่กุ มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียม โดยมีค่าอยู่ระหว่างน้อยกว่า ๐.๕ - ๗๘ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ซึ่งจากการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ปริมาณแคดเมียมในตะกอนดินกับระดับความเข้มข้นที่พบว่า มีโอกาสเป็นอันตรายต่อสัตว์หน้าดินของคณะมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมประเทศแคนาดา ซึ่งกำหนดให้ปริมาณแคดเมียมไม่ควรเกิน ๓.๕ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม เจ้าหน้าที่แห่ง พบว่า ร้อยละ ๖๖.๑ ของจำนวนตัวอย่างตะกอนดินทั้งหมด (๒๒๕ ตัวอย่าง) มีค่าอยู่ในเกณฑ์ดังกล่าว และเมื่อพิจารณารูปแบบการแพร่กระจายของแคดเมียมในตะกอนดิน พบว่า บริเวณที่มีค่าสูงกว่าปกติอย่างมีนัยสำคัญ ๓ บริเวณ ได้แก่ ตามลำห้วยแม่ดาว เริ่มตั้งแต่ บริเวณแหล่งแร่ของเหมืองแร่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ตามลำห้วยแม่ดาว ผ่านแหล่งของบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด จนถึงบ้านแม่ดาวกลาง ซึ่งเป็นการแพร่กระจาย มีลักษณะเป็นทางยาว ประมาณ ๑๒ กิโลเมตร และตามลำห้วยแม่กุพบการแพร่กระจาย เป็นทางยาวประมาณ ๓ กิโลเมตร ที่บริเวณบ้านแม่กุเหนือ และพบบริเวณลำห้วยแม่ดาว ที่บ้านหนองกิ้งฟ้า ซึ่งอยู่ท้ายแนวเขตเหมืองระยะห่างมากกว่า ๑๐ กิโลเมตร โดยระดับความเข้มข้นที่พบว่ามีโอกาสเป็นอันตรายต่อสัตว์หน้าดิน

(๓) ดิน : ตัวอย่างดินในพื้นที่ศึกษามีการปนเปื้อนของสารแคดเมียม โดยมีค่าอยู่ระหว่างน้อยกว่า ๐.๕ - ๓๓๘ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ในดินระดับต้น (๐-๓๐ เซนติเมตร) ซึ่งจากการเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดินได้พิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรฐานคุณภาพดินเพื่อการเกษตรของประชาคมเศรษฐกิจยุโรป ซึ่งกำหนดให้มีปริมาณแคดเมียมปนเปื้อนในดินไม่เกิน ๓ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม เจ้าหน้าที่แห่ง ทั้งนี้มาตรฐานดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อการนำมาใช้เพื่อประเมินพื้นที่ปนเปื้อนของสารแคดเมียม เนื่องจากได้กำหนดค่าปนเปื้อนที่ยอมให้มีได้ในดิน โดยไม่ก่อให้เกิดการสะสมในพืชและถ่ายทอดไปตามห่วงโซ่อาหารจนอยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดอันตราย โดยพบว่า ร้อยละ ๘๖.๔ ของตัวอย่างดินระดับต้นในพื้นที่ศึกษา (๑๖,๕๐๐ ตัวอย่าง) มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานดังกล่าว การแพร่กระจายของสารแคดเมียม ที่มีค่าสูงผิดปกติจะมีอยู่ในดินตามลำห้วยสายหลัก เริ่มต้นจากเหมืองแร่ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด มาตามลำห้วยแม่ดาว ผ่านบ้านพะเคะ บ้านแม่ดาวใหม่ บ้านแม่ดาวกลาง และบ้านแม่ดาวใต้ และบางส่วนแพร่กระจายมาตามลำห้วยม่วง ซึ่งแยกมาจากลำห้วยแม่ดาว นอกจากนี้ยังพบที่บริเวณ
/ลำห้วยแม่กุ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เก็ดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ลำห้วยแม่กุ โดยเฉพาะบริเวณบ้านแม่กุเหนือ บริเวณที่มีค่าแคดเมียมสูงผิดปกติมากๆ ได้แก่ บริเวณด้านทิศใต้ของบ้านพะเต๊ะ บ้านแม่ดาวใหม่และบ้านแม่ดาวแพะ ซึ่งมีปริมาณความเข้มข้นของสารแคดเมียม ส่วนในดินระดับลึก (๓๐-๖๐ ๖๐-๑๒๐ และ ๑๒๐-๑๘๐ เซนติเมตร) พบว่า มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมระดับต่ำเป็นส่วนใหญ่

(๔) น้ำผิวดิน : ตัวอย่างน้ำผิวดินจากลำห้วยแม่ดาว แม่กุ และห้วยสาขา จำนวน ๒๐ จุด ตรวจพบมีปริมาณแคดเมียมน้อยกว่า ๐.๐๐๑ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำผิวดินตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ทั้งหมด (กำหนดค่าแคดเมียมไว้ไม่เกิน ๐.๐๕ มิลลิกรัมต่อลิตร)

(๕) น้ำใต้ดิน : ตัวอย่างน้ำใต้ดินจากบ่อสังเกตการณ์ภายในพื้นที่เหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) บ่อบาดาล และบ่อน้ำดื่มจากพื้นที่ศึกษา จำนวน ๒๐ บ่อ พบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในระดับต่ำ (น้อยกว่า ๐.๐๐๑ - ๐.๐๐๓ มิลลิกรัมต่อลิตร) และมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๐ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ทั้งหมด (กำหนดค่าแคดเมียมไว้ไม่เกิน ๐.๐๐๓ มิลลิกรัมต่อลิตร)

(๖) สัตว์น้ำ : ตัวอย่างสัตว์น้ำที่จับจากลำห้วยแม่ดาว แม่กุ และห้วยสาขา จำนวน ๒๐ สถานี (บริเวณเดียวกับจุดเก็บน้ำผิวดิน) พบว่า สัตว์น้ำเหล่านี้เป็นเปื้อนสารแคดเมียมในระดับต่ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก (กำหนดค่าแคดเมียมไว้ไม่เกิน ๐.๒ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักเปียก) เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น ปลาจวด (๐.๓๑๒ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม) และปลาไหล (๐.๒๑๔ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม) อย่างละ ๑ ตัวอย่าง ที่มีปริมาณสารแคดเมียมสูงกว่ามาตรฐานดังกล่าวเล็กน้อย แต่อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของสัตว์น้ำทั้งสองชนิดยังมีค่าไม่เกินมาตรฐานดังกล่าว

(๗) พืชเศรษฐกิจ : จากการวิเคราะห์การปนเปื้อนของสารแคดเมียมในส่วนต่างๆ ของพืชเศรษฐกิจ ได้แก่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ถั่วเขียวผิวมัน ข้าว อ้อย และกล้วยน้ำว้า และพืชสวนครัว กระเพรา พริก มะเขือ ถั่วฝักยาว และกระเจียบกินผัก ในพื้นที่ศึกษา พบว่า ผลการตรวจวิเคราะห์ส่วนใหญ่มีผลการวิเคราะห์ปริมาณแคดเมียมน้อยกว่า ๑ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักแห้ง และส่วนรากของพืชแต่ละชนิด ยกเว้นในข้าว ที่มีปริมาณแคดเมียมสูงที่รากและเมล็ด เมื่อพิจารณาค่าแคดเมียมในส่วนใบผล/เมล็ดที่สามารถรับประทานได้

/พบว่า...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

พบว่า ส่วนใหญ่มีปริมาณการปนเปื้อนของสารแคดเมียมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของ Codex และมาตรฐานของประเทศญี่ปุ่น (มาตรฐานของ Codex กำหนดให้พืชทานใบ ผล และเมล็ด มีสารแคดเมียมไม่เกิน ๐.๒ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม ส่วนมาตรฐานของประเทศญี่ปุ่นกำหนดให้ สารแคดเมียมในข้าวผ่านการขัดสีแล้ว มีสารแคดเมียมไม่เกิน ๐.๔ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม) ยกเว้นพืชบางชนิด เช่น ข้าว ถั่วเขียว พริก และมะเขือ เป็นต้น ที่มีบางตัวอย่างมีค่าปริมาณ สารแคดเมียมปนเปื้อนมากกว่าค่ามาตรฐาน

แหล่งที่มาของแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมมีเพียง ๒ แหล่ง คือ จากบริเวณที่มี ศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีและแคดเมียม และกิจกรรมการทำเหมืองแร่สังกะสี โดยบริเวณที่มี ศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีและแคดเมียม ได้แก่ บริเวณดอยผาแดง-ผาเต๊ะ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ ลำห้วยแม่ตาว ตั้งแต่บริเวณที่เป็นที่ตั้งของเหมืองแร่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) จนถึงบริเวณที่ตั้งของเหมืองแร่บริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๗.๕ ตารางกิโลเมตร และบริเวณเนินเขาทางทิศตะวันออกของบ้านแม่กุเหนือ ครอบคลุมเนื้อที่ ประมาณ ๓.๓ ตารางกิโลเมตร การปนเปื้อนในดินและตะกอนดินมีหลักฐานชี้ถึง การปนเปื้อนจากแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ที่มี สารแคดเมียมปนเปื้อนจากแหล่งแร่หรือบริเวณที่มีศักยภาพของแร่สูง และทุติยภูมิ ได้แก่ การแพร่กระจายจากดินหรือตะกอนที่ถูกพัดพามาจากน้ำหรือระบบชลประทาน การปนเปื้อนในดินและตะกอนดินมาจากการพุ้งโดยกระบวนการทางธรรมชาติ และ การทำเหมืองแร่ แต่ไม่สามารถชี้ชัดส่วนได้ ซึ่งมีการแปรเปลี่ยนตามเวลา และสถานที่หรือ จุดต่างๆ จากรายงานคณะทำงานเฉพาะกิจ (๒๕๔๗) ที่รายงานผลการตรวจสอบ การดำเนินการของเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ว่ายังไม่ได้ ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่ สังกะสี ค่าขอประทานบัตรที่ ๑๒๕๔๑ (๒๕๔) ให้ครบถ้วน โดยเฉพาะเรื่องการจัดการน้ำ ที่สำคัญ เช่น ไม่มีการติดตั้งอาคารกรองตะกอนดินทรายบริเวณท้ายระบบบำบัดกตะกอน ปลดปล่อยสู่ลำห้วยแม่ตาว เป็นต้น และจากข้อมูลในรายงานการปฏิบัติตามมาตรการ ลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) (๒๕๕๒) ได้แสดง ให้เห็นว่าบริษัทได้ทำการสร้างบ่อดักตะกอนแล้ว ทำให้มีระบบป้องกันตะกอนดินที่อาจ ปนเปื้อนสารแคดเมียมออกสู่นอกพื้นที่เหมืองแร่ได้ จากหลักฐานในรายงานนี้ชี้ให้เห็นว่า

/ก่อนปี...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เมืองแร่ยังมีการควบคุมหรือดูแลยังไม่สมบูรณ์และทำให้การทำเหมืองแร่อาจเป็นแหล่งที่มาของการปนเปื้อนสารแคดเมียมในลำห้วยแม่ดาวได้ แต่สำหรับลำห้วยแม่กุ น่าจะเป็นลำห้วยที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ เนื่องจากเป็นลำห้วยที่อยู่อีกด้านของภูเขา โดยปกติน้ำและตะกอนไม่ไหลลงมาทางลำห้วย ยกเว้นหากเกิดกรณีอุกเจินจนน้ำและตะกอนดินไหลทะลักเข้ามาสู่ลำห้วยได้แต่ยังไม่พบหลักฐานในการปลดปล่อย เช่น วัน เวลา จุดที่ปล่อย วิธีการปล่อยแร่หรือสารปนเปื้อนออกจากเขตเหมืองแร่

ตะกอนดินในลำห้วยแม่ดาวบริเวณท้ายจุดระบายน้ำทิ้งของเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ทั้ง ๒ จุด ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีระดับความเข้มข้นของแคดเมียมสูงถึง ๓๒๖ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (ST๓) และ ๑๓๙ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (ST๔) แสดงว่าการปนเปื้อนเกิดจากการดำเนินการเหมืองแร่สังกะสีก่อนหรือเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา แต่ยังไม่พบข้อมูลสำคัญในการสนับสนุน คือ เวลา วันที่ เดือน และปริมาณของสารปนเปื้อนหรือแคดเมียมที่เหมืองแร่แห่งนี้ ปล่อยสารปนเปื้อนออกมาจากนอกบริเวณเหมืองแร่ วิธีการทำให้เกิดการปนเปื้อน เช่น การปล่อยน้ำที่ปนเปื้อน และ/หรือของแข็งหรือดินหรือหินที่มีแคดเมียมปนเปื้อนอยู่ ปริมาณแคดเมียมในดินและตะกอนในบริเวณพื้นที่ศึกษาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๒ หรือข้อมูลของปริมาณแคดเมียมในดินและตะกอนก่อนการเปิดดำเนินการทำเหมืองแร่

และเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๐ กรมทรัพยากรธรณี หรือกรมราชโลหกิจสมัยนั้น ได้สำรวจพบแหล่งแร่สังกะสีที่ผาแดง ตำบลแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๔ บริษัท ไทยซิงค์ จำกัด ได้สำรวจและได้ประทานบัตรการทำแร่สังกะสี นำสินแร่ออกมาได้ประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ ตัน และปิดตัวลงในเวลาต่อมาแหล่งแร่แห่งนี้จึงถูกปล่อยทิ้งไว้อยู่ ๖ ปี ต่อมาบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด จึงได้ประทานบัตรการทำเหมืองแร่ต่อจนถึงปัจจุบัน บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ผลิตแร่สังกะสีรายใหญ่ของประเทศและได้รับอนุญาตประทานบัตรจากกรมทรัพยากรธรณีมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ รวมทั้งหมด ๖ แปลงหมดอายุประทานบัตร จำนวน ๔ แปลง และดำเนินการอยู่ จำนวน ๒ แปลง ซึ่งจะหมดอายุในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ และปี พ.ศ. ๒๕๖๖ สำหรับบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด มีการทำเหมือง

/ทั้งแบบ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ทั้งแบบเหมืองเปิด และเหมืองอุโมงค์ มีประทานบัตร รวมจำนวน ๕ แปลง โดยร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกัน ทั้งนี้ มีประทานบัตร จำนวน ๒ แปลงที่หมดอายุแล้ว และมีการขอต่ออายุส่วนประทานบัตรอีก ๓ แปลง จะหมดอายุในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๑ แปลง และปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒ แปลง แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน บริษัทดังกล่าวได้หยุดการทำเหมืองตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เหลือเพียงการใช้แรงงานรายวันประมาณ ๓๐ คน เขาระแรกที่อยู่บนดินตามชอกหิน เพื่อนำแร่สังกะสีออกไซด์ขายให้แก่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ทั้งนี้ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ได้มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน แก๊ซ และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานกำกับดูแล ทุก ๖ เดือน ส่วนบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ไม่มีรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการผู้ชำนาญการด้านสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้หยุดดำเนินกิจกรรมเหมืองแร่ จึงไม่มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการป้องกัน แก๊ซ และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมและมาตรการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม แต่จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ที่ได้กล่าวไว้ในรายงานโครงการวิเคราะห์พื้นที่และชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมบริเวณลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (๒๕๔๘) ซึ่งได้มีการตรวจสอบพื้นที่ของเหมืองพบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมของโครงการขณะหยุดดำเนินกิจการยังขาดประสิทธิภาพและอาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการรวมตัวของน้ำฝนที่ไหลผ่านบริเวณหน้าเหมือง เช่น กองหางแร่ที่เก็บกองกลางแจ้งไว้บนเนินเขา อุโมงค์เหมือง และลานกองแร่ รวมทั้งบ่อดักตะกอนที่อยู่ใกล้แม่น้ำป่าปุงเกิดการคันเขิน ซึ่งอาจทำให้เกิดการปนเปื้อนลงสู่คลองสาธารณะได้ นอกจากนี้แล้ว โครงการอุโมงค์บางแห่งเกิดการพังทลายและมีน้ำขังอยู่เต็มอุโมงค์ อย่างไรก็ตาม ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำผิวดินภายในโครงการยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน นอกจากนี้ จากการเข้าพบผู้จัดการเหมืองบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินโครงการและขอความอนุเคราะห์ข้อมูลรายละเอียดการดำเนินงานของเหมืองพบว่า ปัจจุบันเหมืองยังคงหยุดดำเนินการทำเหมือง โดยไม่ได้มีการระบายน้ำออกจากเหมืองแต่อย่างใด และจากการรวบรวมข้อมูลด้านสาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุข อำเภอ

/แม่สอด...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

แม่สอด สามารถสรุปสถิติการเจ็บป่วยของประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่สอด (รายงาน ๕๐๔) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ว่า โรคที่ประชาชนเจ็บป่วยกันมากสูงสุดของทั้ง ๓ ปี ได้แก่ โรคระบบหายใจ โดยในแต่ละปี มีประชาชนจำนวนมากกว่า ๒๕,๐๐๐ คน ที่เจ็บป่วยเป็นโรคดังกล่าว ซึ่งเมื่อคิดเป็นอัตราป่วยต่อแสนคนแล้ว พบว่า มีอัตราป่วยอยู่ระหว่าง ๓๒,๖๖๔ - ๓๕,๖๐๑ คน จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่า ปัจจุบันยังไม่มีผู้ป่วยที่สามารถระบุสาเหตุว่าเกิดจากการได้รับพิษของสารแคดเมียม ทั้งนี้ อาจเนื่องจากการเก็บข้อมูลโดยตรง หรือการรับสัมผัสเกิดขึ้นในระยะเวลาไม่นานพอที่จะก่อให้เกิดโรค อย่างไรก็ตาม ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุขอำเภอแม่สอด ระบุผลการสำรวจระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะของประชากรจำนวน ๗,๗๓๐ ราย พบว่าประชากรร้อยละ ๑๐.๙ มีระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติ และได้มีการสำรวจระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า ประชากรจำนวน ๖,๗๔๘ ราย ผู้ที่มีระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔ โดยประชากรผู้ที่มีระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติเป็นประชากรกลุ่มใหม่ส่วนใหญ่ ส่วนในกลุ่มเดิมนั้น มีอัตราการลดลง นอกจากนี้ ยังได้ติดตามสาเหตุของการเสียชีวิตของกลุ่มที่มีระดับแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พบมีผู้เสียชีวิตนับจากปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นจำนวน ๔๓ ราย แต่ทั้งหมดเสียชีวิตจากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่จากภาวะไตเสื่อมโดยตรง

นอกจากนี้ รายงานดังกล่าวได้มีข้อเสนอแนะมาตรการแก้ไขปัญหาและทางเลือกที่เหมาะสมในการฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนแคดเมียม ในการป้องกันและแก้ไขการปนเปื้อนแคดเมียมในอนาคต มีดังนี้ ๑) หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จะต้องดำเนินการติดตามตรวจสอบกำกับดูแลและเฝ้าระวังการทำเหมืองแร่สังกะสีบริเวณอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ๒) หน่วยงานเอกชนผู้เป็นเจ้าของเหมืองแร่ จะต้องดำเนินกิจกรรมเหมืองแร่อย่างถูกต้องและปลอดภัยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน ๓) หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค เป็นต้น ควรมีการเฝ้าระวัง

/ตรวจสอบ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ตรวจสอบและติดตามการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ ทั้งนี้ ควรเพิ่มการเฝ้าระวังการปนเปื้อนในอาหารที่มีการปนเปื้อนสูงและอาหารที่เป็นที่นิยมในการบริโภคในพื้นที่ด้วย และ ๔) การเฝ้าระวังและสร้างเครือข่ายติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบบมีส่วนร่วม และรายงานต่อสาธารณชนเป็นระยะ ๆ

สำหรับการฟื้นฟูและบำบัดพื้นที่ปนเปื้อนแคดเมียมนั้น รายงานดังกล่าวเสนอแนวทางดังนี้ ๑) ควรให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเร่งดำเนินการบำบัด พื้นฟูในทุกสภาพพื้นที่ที่เป็นจุดวิกฤต (Hot Spot) ๒) ในพื้นที่ที่พบการปนเปื้อนทั้งในระดับปานกลางและระดับสูง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำการประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรและประชาชนได้ทราบและปฏิบัติในเรื่องการไม่ควรปลูกพืชบริโภคเพื่อลดโอกาสการได้รับแคดเมียมทางห่วงโซ่อาหาร ๓) วิธีการบำบัด พื้นฟูที่เสนอแนะ เป็นเพียงแนวทางในภาพรวมนั้น ซึ่งหากจะนำไปประยุกต์ใช้จริงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือเกษตรกรควรมีการศึกษาความเหมาะสมเฉพาะในแต่ละพื้นที่ โดยทำเป็นแปลงสาธิตกึ่งทดลองในพื้นที่ที่พบการปนเปื้อนแคดเมียมจริง เพื่อประเมินประสิทธิภาพในการบำบัดก่อนการปฏิบัติจริง ๔) เพื่อให้การบำบัดฟื้นฟูพื้นที่ปนเปื้อนแคดเมียมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรมีการทำประชาพิจารณ์ และเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนแสดงความคิดเห็นต่อแนวทางการบำบัดที่เหมาะสมกับพื้นที่ ๕) ในการบำบัดฟื้นฟูพื้นที่เกษตรกรรม อาจทำให้เกษตรกรไม่สามารถทำเกษตรได้ ซึ่งมีผลกระทบต่อรายได้ ดังนั้น หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาดูแลด้านนี้ เช่น การส่งเสริมอาชีพเสริมอื่นๆ เพื่อเพิ่มรายได้ การจ้างงานในการช่วยการบำบัดฟื้นฟูพื้นที่ เป็นต้น ๖) หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอน วิธีการบำบัดฟื้นฟูต่อเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อให้นำไปประยุกต์ใช้จริงในพื้นที่ของตนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ๗) หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนเกษตรกรปลูกพืชบำบัด และส่งเสริมการตลาด เพื่อสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ในช่วงที่ไม่สามารถปลูกข้าวได้ และ ๘) ควรมีการติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังปริมาณการปนเปื้อนแคดเมียมในพื้นที่ที่ทำการบำบัดฟื้นฟูแล้วอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจวัดปริมาณแคดเมียมที่ยังคงเหลือในพื้นที่ อีกทั้งเป็นการประเมินลักษณะการแพร่กระจายแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ลาว และแม่กุ

/ผู้ฟ้องคดี...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวหัตติร เกิดนวล)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนคัดค้านคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ว่า ผลการสำรวจกระจายตัวและแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาวของบริษัทยูไนเต็ท แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัยขอนแก่นในบางประเด็นไม่ครบถ้วนและไม่สมบูรณ์เพียงพอที่จะสามารถอ้างเป็นข้อมูลทางวิชาการในคดีนี้ทั้งหมดได้ นอกจากนี้ช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษาและเก็บตัวอย่างตัวแปรบางชนิดมาศึกษานั้น ไม่สามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในสถานการณ์ที่กิจกรรมของเหมืองแร่สังกะสีได้ดำเนินการละเมิดไปแล้วได้ โดยเฉพาะช่วงเวลาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งปรากฏผลการศึกษา ดังนี้ ๑) หินและแร่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าการศึกษาด้านสิลาวรรณหาไม่พบแร่ที่มีสารแคดเมียมเป็นองค์ประกอบนั้น ผู้ศึกษาต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกระบวนการศึกษาทางวิชาการที่แอนดริจาโมโฮโลวิกซิค (บิดานักวิทยาการธรณีฟิสิกส์ด้านคลื่นไหวสะเทือนชาวโครเอเชีย) คือ การศึกษาทางสิลาวรรณในห้องปฏิบัติการต้องใช้กล้องจุลทรรศน์โพลาไรซ์ที่มีอัตราขยาย ๔๐๐ เท่า หากไม่พบต้องตรวจสอบเพิ่มเติมโดยวิธีอื่น ๒) ตะกอนดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างผลค่ามาตรฐานปริมาณโลหะหนักในตะกอนดินในแหล่งน้ำผิวดินซึ่งใช้ค่าของมนตรีด้านสิ่งแวดล้อมประเทศแคนาดาเปรียบเทียบผลการศึกษาถึงความเข้มข้นที่มีโอกาสเป็นอันตรายต่อสัตว์ กำหนดปริมาณสารแคดเมียมไม่เกิน ๓.๕ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม แต่ไม่ใช้ค่ามาตรฐานขององค์การอนามัยโลกที่มีอยู่แล้ว ซึ่งกำหนดเกณฑ์มาตรฐานความปลอดภัย คนปกติไม่ควรได้รับสารแคดเมียมเกินสัปดาห์ละ ๐.๐ - ๐.๕๐ มิลลิกรัม ๓) ดิน ตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ยอมรับข้อเท็จจริงที่พบจากการสำรวจและวิเคราะห์สอดคล้องกับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนว่า ดินในพื้นที่ที่ศึกษามีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมจริง โดยมีค่าตั้งแต่ ๐.๔-๓๓๘ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม แต่ยังมีกรกล่าวอ้างของนักวิชาการบางสำนักที่แก้แกว่า สาเหตุสำคัญของ การปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกิดจากการทำการเกษตรบนที่สูงมากกว่ากิจกรรมเหมืองแร่ที่ต้องเปิดหน้าดินลึกเข้าไปในชั้นแร่สังกะสีที่มีสารแคดเมียมรวมอยู่ด้วย ซึ่งไม่สะท้อนข้อเท็จจริง ๔) น้ำผิวดิน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชี้แจงว่า มีการเก็บตัวอย่างเพียง ๒ วัน (วันที่ ๒๐ - ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๓) ในสภาพน้ำนิ่ง (สารโลหะหนักหรือสารแขวนลอยมักจะตกตะกอนหมดแล้ว) ไม่อาจนำมาเป็นหลักประกันทางวิชาการให้เป็นตัวแทนของน้ำผิวดินทั้งหมดได้ จะสามารถใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงในทางวิชาการก็แต่เฉพาะช่วงวัน เวลาดังกล่าวซึ่งเป็นช่วงเวลาภายหลังที่เกิดวิกฤตการณ์ปัญหา

/มานานแล้ว...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

มานานแล้วหลายปีเท่านั้น ๕) น้ำใต้ดิน การแพร่กระจายของสารแคดเมียมเกิดจากกระบวนการทำเหมืองของบริษัทเอกชนที่ปล่อยน้ำเสียจากกระบวนการผลิตและการชะหน้าดินในพื้นที่เปิดหน้าดินโดยไม่มีการจัดทำป้อบ้ำบัดหรือป้อดักตะกอนในช่วงต้นของกิจกรรมการทำเหมืองแร่สังกะสี แต่จากการวิเคราะห์ข้อมูลการปนเปื้อนตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ พบว่ามีการปนเปื้อนของสารแคดเมียม ๐.๐๐๑-๐.๐๐๓ มิลลิกรัมต่อลิตร ซึ่งมีปริมาณน้อย

๖) สัตว์น้ำ ตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า สัตว์น้ำที่สัมผัสมาได้บริเวณเดียวกับจุดเก็บน้ำผิวดิน พบมีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในระดับต่ำอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานขององค์การอนามัยโลก ยกเว้น ปลากรดและปลาไหล พบมีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมเกินมาตรฐาน สะท้อนให้เห็นว่า ปลาที่พบนั้นเป็นตัวอย่างของปลาหน้าดินหรือปลาน้ำลึก

๗) พืชเศรษฐกิจ ตามคำชี้แจงของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่า ข้าว พบปริมาณสารแคดเมียมสูงเกินกว่ามาตรฐาน โดยเฉพาะพบมากที่รากและเมล็ด รวมทั้งถั่วเขียว พริก มะเขือ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคนมีความเห็นสอดคล้องกับรายงานการสรุปผลการศึกษาความสัมพันธ์และวิเคราะห์แหล่งที่มาของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เพราะหากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ไม่ปล่อยให้ผู้ประกอบการเอกชนเข้าไปดำเนินกิจกรรมทำเหมืองแร่สังกะสีในพื้นที่ที่เป็นต้นน้ำลำธารของลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่ภู การแพร่กระจายของสารแคดเมียมลงในลำห้วยดังกล่าว ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำเพื่อการเกษตรและอุปโภค บริโภค ของชาวบ้านทั้ง ๓ ตำบลในอำเภอแม่สอดคงไม่เกิดขึ้น จากรายงานโครงการสำรวจการปนเปื้อนของสารแคดเมียมดังกล่าวชี้ให้เห็นชัดเจนว่า การทำเหมืองแร่สังกะสีบนดอยผาแดงมีความเกี่ยวข้องอย่างมากต่อการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในแหล่งน้ำและนาข้าวของชาวบ้านในลุ่มห้วยน้ำและห้วยเหมือง

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสิบสองคนชี้แจงเพิ่มเติมว่า เมื่อมีปัญหาการแพร่กระจายของสารแคดเมียม ซึ่งเป็นโลหะหนักอันตราย กระจายเข้าไปสู่ระบบนิเวศของลำห้วยแม่ดาวแม่ภู จนทำให้พื้นที่ดินและพื้นที่ประกอบการทำเกษตรกรรมทำไร่นาของชาวบ้านในพื้นที่ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกก็มีได้ใส่ใจดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ เพื่อมิให้เกิดปัญหาดังกล่าว นับแต่เวลาที่เกิดการแพร่กระจายของสารแคดเมียมเข้าสู่บริเวณที่พิพาท จนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกก็มีได้ดำเนินการแต่อย่างใด สารแคดเมียมยังคงสะสมและมีสภาพการปนเปื้อนกับสิ่งแวดล้อม

ในบริเวณ...

สำเนาถูกต้อง

OK

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ในบริเวณพิพาททำให้ชาวบ้านในพื้นที่ยังคงมีความเสี่ยงและได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม กรณีปัญหาดังกล่าวนี้ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เข้าไปตรวจสอบการทำเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด พบว่า บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) มิได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว โดยเฉพาะการดำเนินการตามมาตรการด้านน้ำ ส่วนบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ปัจจุบันดำเนินการขุดแร่ในระดับผิวดินเท่านั้น แต่ยังคงขาดการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ระบบการจัดการตะกอนดินตื้นเขินและระบบรวบรวมน้ำฝนที่ตกลงบนลานกองแร่เป็นต้น อีกทั้ง บริษัทดังกล่าวรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพที่เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ได้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากขาดความชัดเจนเกี่ยวกับจุดเก็บตัวอย่างและประเภทแหล่งน้ำ ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ขอให้บริษัทดังกล่าว ปรับปรุงการดำเนินการแล้วตามหนังสือสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๘/๒๖๓๙ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๗ นอกจากนี้ ยังมีรายงานการตรวจสอบซึ่งตรวจพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในบริเวณพื้นที่พิพาทประกอบด้วย เอกสารประกอบการรายงานผลการตรวจสอบ การละเมิดสิทธิมนุษยชน เรื่อง สิทธิชุมชน กรณีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลำน้ำแม่ดาว และพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่บางส่วนของตำบลแม่กุ และตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๘/๒๕๕๘ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมอันเป็นสาเหตุของการกระทำละเมิดสิทธิมนุษยชนชาวบ้านในพื้นที่ รายงานของศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งลงพื้นที่เพื่อทำการศึกษาในบริเวณพื้นที่พิพาท โดยรายงานการศึกษาการกระจายตัวของแคดเมียมและการดูดซับโดยต้นข้าวในพื้นที่การเกษตรบริเวณใกล้เคียงเหมืองแร่สังกะสีแม่สอด รายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม โครงการบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ของศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งร่วมกับบริษัท เทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมไทย รายงานของ

/สำนักบริการ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

สำนักบริการและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจัดทำโดยคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และรายงานการปนเปื้อนของแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งจัดทำโดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองเห็นว่าจากการตรวจสอบและรายงานข้างต้นหน่วยงานหรือคณะบุคคลที่ทำการตรวจสอบมีความเป็นไปได้ในทางเดียวกันว่าการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมในบริเวณพื้นที่พิพาทมีสาเหตุมาจากการดำเนินการทำเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เพราะผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกไม่ได้ดำเนินการกำกับ ดูแล ควบคุมการดำเนินการของทั้งสองบริษัท อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

ในวันสิ้นสุดการแสวงหาข้อเท็จจริง คู่กรณีชี้แจงเพิ่มเติมพร้อมส่งเอกสารประกอบคำชี้แจงซึ่งมีข้อเท็จจริงโดยสรุปดังนี้

ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกชี้แจงว่า กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำตารางแสดงผลการตรวจวิเคราะห์การปนเปื้อนของสารแคดเมียมในตัวอย่างตะกอนดินในลำห้วยแม่ดาว เปรียบเทียบตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งมีแนวโน้มลดลง

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองชี้แจง โดยสรุปได้ว่า การดำเนินการของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ทำให้เกิดการแพร่กระจายของสารแคดเมียมไปในลำห้วยแม่ดาว และแม่กุ ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกมิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังปรากฏข้อเท็จจริงตามผลการตรวจประเมินการปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมของบริษัททั้งสองดังกล่าว ซึ่งมีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงการดำเนินการโครงการเหมืองแร่สังกะสีเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ศาลออกนั่งพิจารณาคดีเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ โดยได้รับฟังสรุปข้อเท็จจริงของตุลาการเจ้าของสำนวนและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี และได้ตรวจพิจารณาเอกสารทั้งหมดในสำนวนคดี กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องประกอบด้วยแล้ว

สำเนาถูกต้อง

/ข้อเท็จจริง...

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ เป็นนิติบุคคลมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนิน
 ภารกิจและกิจการมสาธารณประโยชน์การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
 ให้สมดุลและยั่งยืน ส่วนผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงผู้ฟ้องคดีที่ ๓๒ เป็นประชาชนส่วนหนึ่งของ
 ผู้เสียหายอาศัยอยู่ในพื้นที่ ๓ ตำบล คือ หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๓ หมู่ที่ ๔ ตำบลพระธาตุผาแดง
 หมู่ที่ ๑ หมู่ที่ ๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลแม่ดาว และหมู่ที่ ๖ หมู่ที่ ๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลแม่กุ อำเภอ
 แม่สอด จังหวัดตาก ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและปศุสัตว์ผสมผสาน มีความจำเป็นที่ต้อง
 อาศัยน้ำจากลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่กุมาทำการเกษตรตลอดทั้งปี ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕
 และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ให้สัมปทานการทำเหมืองแร่แก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่ ๒ บริษัท
 คือ บริษัทผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เป็นเหมืองเปิดแบบชั้นบันได โดยการลอกหน้าดิน
 ออกไปกองไว้ใกล้ลำห้วยแม่ดาว และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เป็นเหมืองแบบเปิดและ
 เหมืองอุโมงค์โดยการเจาะหน้าดิน ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนอ้างว่า การทำเหมืองแร่ของ
 ทั้งสองบริษัทเป็นเหตุให้เกิดการแพร่กระจายของสารแคดเมียมทั้งในแหล่งน้ำและอากาศ
 ทำให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ ถึงที่ ๓๒ ไม่สามารถใช้แหล่งน้ำจากลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่กุ
 มาทำการเกษตรและอุปโภคบริโภคได้ ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๖ สถาบันจัดการทรัพยากรน้ำ
 นานาชาติ (IWMI) ร่วมมือกับกรมวิชาการเกษตร ศึกษาถึงแหล่งกำเนิดของสารแคดเมียม
 รวมทั้งการตรวจหาระดับสารแคดเมียมในดินและข้าว บริเวณพื้นที่ทั้ง ๓ ตำบล จากรายงาน
 ผลการศึกษาระบุว่า ปริมาณแคดเมียมในดินที่นาจำนวน ๑๕๕ แปลง มีค่าสูงกว่ามาตรฐาน
 ของสหภาพยุโรปที่ยอมรับได้ถึง ๑.๑๓-๕๕ เท่า จากการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล
 เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สรุปได้ว่า ตะกอนดินมีการปนเปื้อนโลหะแคดเมียมค่อนข้างสูง
 เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนโลหะหนักเพราะเป็นแหล่งแร่ธรรมชาติ การป้องกันไม่ให้
 เกิดขึ้นได้โดยทำได้ยาก ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม
 และของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้มีข้อสรุปว่าที่มาของ
 สารแคดเมียมเกิดได้ ๒ ทาง คือ จากกระบวนการทางธรรมชาติและจากการทำงานของ
 มนุษย์ คณะรัฐมนตรีได้เห็นชอบแผนงานแก้ไขปัญหาระยะสั้นและอนันต์งบประมาณดำเนินการ
 รวมทั้งจ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ได้รับความเสียหาย บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด
 (มหาชน) ได้รับซื้อข้าวจากเกษตรกรเพื่อนำไปฝังกลบในพื้นที่เหมืองของบริษัท ในขณะที่
 ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีมติที่ประชุม ครั้งที่ ๑๒๒๕๔๘ ให้กรมควบคุมมลพิษ กรมอุตสาหกรรม

/พื้นฐาน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่สายงาปกครองชำนาญการ

พื้นฐานและการเหมืองแร่ดำเนินคดีทางแพ่งกับ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ก็ต่อเมื่อพิสูจน์ได้ว่าการประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัทดังกล่าวเป็นต้นเหตุก่อให้เกิด การปนเปื้อนกับสิ่งแวดล้อมในบริเวณลุ่มน้ำแม่ดาว หลังจากนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ มอบหมายให้กระทรวง ทรพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการจ้างหน่วยงานกลางเพื่อศึกษา สำรวจ สาเหตุ ที่มา และขอบเขตของการปนเปื้อนของสารแคดเมียม โดยกรมควบคุมมลพิษได้จ้างให้ บริษัท ยูไนเต็ค แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัย ขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา เพื่อสำรวจการกระจายตัวและแหล่งที่มาการปนเปื้อนของ สารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพิ่มเติม ซึ่งผลการศึกษา พื้นที่ปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ของบริษัท ยูไนเต็ค แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด โดยมีมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษาตามสัญญาจ้างเลขที่ ๑๐๑/๒๕๕๓ พบแหล่งที่มาของแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม เพียง ๒ แหล่ง คือ จากบริเวณที่มีศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีและแคดเมียม และกิจกรรม การทำเหมืองแร่สังกะสี โดยบริเวณที่มีศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีและแคดเมียม ได้แก่ บริเวณดอยผาแดง-ผาเต๊ะ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ลำห้วยแม่ดาว ตั้งแต่บริเวณที่เป็นที่ตั้งของเหมืองแร่ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) จนถึงบริเวณที่ตั้งของเหมืองแร่บริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๗.๕ ตารางกิโลเมตร และบริเวณเนินเขาทางทิศตะวันออก ของบ้านแม่กู่เหนือ ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๓.๓ ตารางกิโลเมตร การปนเปื้อนในดินและ ตะกอนดินมีหลักฐานชี้ถึงการปนเปื้อนจากแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจาก การทำเหมืองแร่ที่มีสารแคดเมียมปนเปื้อนจากแหล่งแร่หรือบริเวณที่มีศักยภาพของแร่สูง และทุติยภูมิ ได้แก่ การแพร่กระจายจากดินหรือตะกอนที่ถูกพัดพามาจากน้ำหรือระบบ ชลประทาน การปนเปื้อนในดินและตะกอนดินมาจากการพุ้งโดยกระบวนการทางธรรมชาติ และการทำเหมืองแร่ แต่ไม่สามารถชี้ชัดส่วนได้ ซึ่งมีการแปรเปลี่ยนตามเวลา และสถานที่ หรือจุดต่างๆ จากรายงานคณะกรรมการเฉพาะกิจ (๒๕๔๗) ที่รายงานผลการตรวจสอบการ ดำเนินการของเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ว่ายังไม่ได้ปฏิบัติ ตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่สังกะสี คำขอประทานบัตรที่ ๑๒๕๔๑ (๒๕๔) ให้ครบถ้วน โดยเฉพาะเรื่องการจัดการน้ำที่สำคัญ

/เช่น...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

เช่น ไม่มีการติดตั้งอาคารทรงตะกอนดินทรายบริเวณท้ายระบบบำบัดตะกอนปล่อยลงสู่ลำห้วยแม่ดาว เป็นต้น และจากข้อมูลในรายงานการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) (๒๕๕๒) แสดงให้เห็นว่า บริษัทได้ทำการสร้างบ่อบำบัดตะกอนแล้ว ทำให้มีระบบป้องกันตะกอนดินที่อาจปนเปื้อนสารแคดเมียมออกสู่นอกพื้นที่เหมืองแร่ได้ จากหลักฐานในรายงานนี้ชี้ให้เห็นว่า ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เหมืองแร่ยังมีการควบคุมหรือดูแลยังไม่สมบูรณ์และทำให้การทำเหมืองแร่อาจเป็นแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลำห้วยแม่ดาวได้ แต่สำหรับลำห้วยแม่กุ น่าจะเป็นลำห้วยที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ เนื่องจากเป็นลำห้วยที่อยู่อีกด้านของภูเขา โดยปกติน้ำและตะกอนไม่ไหลลงมาทางลำห้วย ยกเว้นหากเกิดกรณีฉุกเฉินจนน้ำและตะกอนดินไหลทะลักเข้ามาสู่ลำห้วยได้ แต่ยังไม่พบหลักฐานในการปลดปล่อย เช่น วัน เวลา จุดที่ปล่อย วิธีการปล่อยแร่หรือสารปนเปื้อนออกจากเขตเหมืองแร่ อีกทั้ง ตะกอนดินในลำห้วยแม่ดาวบริเวณท้ายจุดระบายน้ำทิ้งของเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ทั้ง ๒ จุด ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีระดับความเข้มข้นของแคดเมียมสูงถึง ๓๒๖ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (ST๓) และ ๑๓๙ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (ST๕) แสดงว่าการปนเปื้อนเกิดจากการดำเนินการเหมืองแร่สังกะสีก่อนหรือเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา แต่ยังไม่พบข้อมูลสำคัญในการสนับสนุน คือ เวลา วันที่ เดือน และปริมาณของสารปนเปื้อนหรือแคดเมียมที่เหมืองแร่นั้นๆ ปล่อยสารปนเปื้อนออกมาจากนอกบริเวณเหมืองแร่ วิธีการทำให้เกิดการปนเปื้อน เช่น การปล่อยน้ำที่ปนเปื้อน และ/หรือของแข็งหรือดินหรือหินที่มีสารแคดเมียมปนเปื้อนอยู่ ปริมาณสารแคดเมียมในดินและตะกอนในบริเวณพื้นที่ศึกษาก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๒ หรือข้อมูลของปริมาณสารแคดเมียมในดินและตะกอนก่อนการเปิดดำเนินการทำเหมืองแร่ และจากการรวบรวมข้อมูลด้านสาธารณสุขจากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สวด สามารถสรุปสถิติการเจ็บป่วยของประชาชนในพื้นที่อำเภอแม่สวด (รายงาน ๕๐๔) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้ว่า โรคที่ประชาชนเจ็บป่วยกันมากที่สุดของทั้ง ๓ ปี ได้แก่ โรคระบบหายใจ โดยในแต่ละปี มีประชาชนจำนวนมากกว่า ๒๕,๐๐๐ คน ที่เจ็บป่วยเป็นโรคดังกล่าว ซึ่งเมื่อคิดเป็นอัตราป่วยต่อแสนคนแล้ว พบว่ามีอัตราป่วยอยู่ระหว่าง ๓๒.๖๖๔ ถึง ๓๕.๖๐๑ คน จากข้อมูลดังกล่าวเห็นได้ว่า ปัจจุบันยังไม่มีผู้ป่วยที่สามารถระบุสาเหตุว่าเกิดจากการได้รับพิษของแคดเมียม ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก

ไม่มีการ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ไม่มีการเก็บข้อมูลโดยตรง หรือการรับสัมผัสเกิดขึ้นในระยะเวลาไม่นานพอที่จะก่อให้เกิดโรค
 ใดๆก็ตาม ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ คณะกรรมการประสานงานสาธารณสุข
 อำเภอแม่สอด ระบุผลการสำรวจระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะของประชากรจำนวน
 ๗,๗๓๐ ราย พบว่าประชากรร้อยละ ๑๐.๘ มีระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติ และ
 ได้มีการสำรวจระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะใหม่ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ พบว่า ประชากร
 จำนวน ๖,๗๔๘ ราย ผู้ที่มีระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติคิดเป็นร้อยละ ๑๒.๔
 โดยประชากรผู้ที่มีระดับแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติเป็นประชากรกลุ่มใหม่ส่วนใหญ่
 ส่วนในกลุ่มเดิมนั้น มีอัตราการลดลง นอกจากนี้ ยังได้ติดตามสาเหตุของการเสียชีวิตของกลุ่ม
 ที่มีระดับสารแคดเมียมในปัสสาวะสูงกว่าปกติในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๔๘ พบมีผู้
 เสียชีวิตนับจากปีพ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นจำนวน ๔๓ ราย แต่ทั้งหมดเสียชีวิต
 จากสาเหตุอื่นที่ไม่ใช่จากภาวะไตเสื่อมโดยตรง และจากรายงานผลการศึกษาดูแล
 ในบริเวณพื้นที่พิพาทของหน่วยงานต่างๆ เช่น รายงานของสำนักงานนโยบายและแผน
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เข้าไปตรวจสอบการทำเหมืองแร่ของบริษัท ฝาดง
 อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด รายงานว่า บริษัท ฝาดงอินดัสทรี
 จำกัด (มหาชน) มิได้ดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ
 สิ่งแวดล้อมที่ผ่านความเห็นชอบแล้ว โดยเฉพาะการดำเนินการตามมาตรการด้านน้ำ
 ส่วนบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด ปัจจุบันดำเนินการขุดแร่ในระดับผิวดินเท่านั้น แต่ยังคงขาดการ
 จัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่ดี เช่น ระบบการจัดการตะกอนดินดินขึ้นและระบบรวบรวมน้ำฝน
 ที่ตกลงบนลานกองแร่ เป็นต้น อีกทั้ง บริษัทดังกล่าวรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพที่
 เสนอต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่ได้เป็นไปตาม
 แนวทางที่กำหนดในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากขาดความชัดเจน
 เกี่ยวกับจุดเก็บตัวอย่างและประเภทแหล่งน้ำ ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร
 ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ขอให้บริษัทดังกล่าว ปรับปรุงการดำเนินการแล้วตามหนังสือ
 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คำวนที่สุด ที่ ทส ๑๐๐๘/๒๖๓๗
 ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๗ นอกจากนี้ ยังมีรายงานการตรวจสอบซึ่งตรวจพบการปนเปื้อน
 ของสารแคดเมียมในบริเวณพื้นที่พิพาทประกอบด้วย เอกสารประกอบการรายงานผลการ
 ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน เรื่อง สิทธิชุมชนกรณีการปนเปื้อนของสารแคดเมียม

ในสำเนา...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ในสำเนาแม่คาวและพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่บางส่วนของตำบลแม่กุ และตำบลพระธาตุผาแดง อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๘/๒๕๕๔ โดยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งได้ทำการตรวจสอบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมอันเป็นสาเหตุของการกระทำละเมิดสิทธิมนุษยชนชาวบ้านในพื้นที่ รายงานของศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งลงพื้นที่เพื่อทำการศึกษาในบริเวณพื้นที่พิพาท โดยรายงานการศึกษาการกระจายตัวของแคดเมียมและการดูดซับโดยต้นข้าวในพื้นที่การเกษตรบริเวณใกล้เคียงเหมืองแร่สังกะสีแม่สอด รายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม โครงการบริษัทตากไมนิ่งจำกัดของศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งร่วมกับ บริษัท เทคนิคสิ่งแวดล้อมไทยและรายงานของสำนักบริการและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งจัดทำโดยคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล รายงานการปนเปื้อนของแคดเมียมในสิ่งแวดล้อม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งจัดทำโดยกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ กระทรวงอุตสาหกรรม เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๕๗

คดีมีประเด็นที่ต้องวินิจฉัยว่า ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งหกละเลยต่อหน้าที่ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือไม่

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาก่อนว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ให้สัมปทานการทำเหมืองแร่แก่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระพุทธศักราช ๒๕๖๑ มาตรา ๒๔ บัญญัติให้เมื่อมีการกำหนดเขตประทานบัตรแล้วให้มีการประกาศลักษณะของที่ดินให้ประชาชนทราบมีกำหนดไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ถ้าผู้ใดมีเหตุที่จะคัดค้านในการออกประทานบัตรก็ให้คัดค้านต่อเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดของประกาศ และมาตรา ๒๕ บัญญัติให้เมื่อมีการประกาศและไต่สวนแล้วไม่มีข้อขัดข้อง เจ้าหน้าที่ก็จะกำหนดเป็นเขตถาวรต่อไป ครอบคลุมกับมาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ บัญญัติว่า บรรดาประทานบัตร อาชญาบัตร หรือใบอนุญาต ที่ได้ออกให้ตามกฎหมายที่ถูกละเมิด

/ตามมาตรา ๓...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ตามมาตรา ๓ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นประธานบัตร อาชญาบัตร หรือใบอนุญาตออกตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะสิ้นอายุ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรมทรัพยากรธรณี (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ในปัจจุบัน) ได้ให้มีการสำรวจแร่ในพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้พบสินแร่สังกะสีที่มีความสมบูรณ์ร้อยละ ๓๑.๔ จะมีสารแคดเมียมปะปนอยู่ประมาณร้อยละ ๐.๑๗ พื้นที่แหล่งแร่ดังกล่าวมีการอนุญาตให้ทำเหมืองมาตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๑ และสิทธิการทำเหมืองแร่ตามประธานบัตรที่ ๘๓๖๗/๗๗๖ ที่ ๗๓๔๔/๗๗๖๘ แต่เดิมเป็นประธานบัตรที่ออกให้แก่กรมทรัพยากรธรณี (กรมราชโลหกิจ) เป็นประธานบัตรที่ออกตามพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระพุทธศักราช ๒๕๖๑ เมื่อมีการกำหนดเขตประธานบัตรแล้วได้มีการประกาศให้ประชาชนทราบไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน และไม่มีผู้ใดคัดค้านการออกประธานบัตรที่ออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าวแต่อย่างใด ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีการเปิดประมูลให้ผู้สนใจดำเนินการในแหล่งแร่สังกะสีผาแดง ซึ่งบริษัท ไทยซิงค์ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ และคณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๒๐ อนุมัติให้กรมทรัพยากรธรณีทำสัญญาเกี่ยวกับการทำเหมืองและการก่อสร้างโรงถลุงแร่สังกะสี กรมทรัพยากรธรณี จึงโอนประธานบัตรดังกล่าวให้แก่บริษัท ไทยซิงค์ จำกัด กรณีจึงถือได้ว่า ขั้นตอนและกระบวนการพิจารณาการออกประธานบัตรได้มีการรับฟังเสียงของประชาชนในพื้นที่ตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระพุทธศักราช ๒๕๖๑ แล้ว ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ออกประธานบัตรใหม่ให้แก่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด นั้น พระราชบัญญัติการทำเหมืองแร่ พระพุทธศักราช ๒๕๖๑ ได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแ่ พ.ศ. ๒๕๑๐ แต่มาตรา ๑๖๓ แห่งพระราชบัญญัติแ่ พ.ศ. ๒๕๑๐ บัญญัติให้บรรดาประธานบัตรที่ได้ออกให้ตามกฎหมายที่ถูกยกเลิกก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นประธานบัตรออกตามพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะสิ้นอายุ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีการเปิดประมูลให้ผู้สนใจดำเนินการในแหล่งแร่สังกะสีผาแดง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการดำเนินการทำเหมืองและตั้งโรงงานถลุงแร่สังกะสีในประเทศไทย ซึ่งบริษัท ไทยซิงค์ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ และคณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๒๐ อนุมัติให้กรมทรัพยากรธรณีทำสัญญาเกี่ยวกับการทำเหมืองและการก่อสร้างโรงถลุงแร่สังกะสี กรมทรัพยากรธรณี

จึงโอน...

สำเนาถูกต้อง

(Handwritten mark)

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

จึงโอนประทานบัตรดังกล่าวให้แก่บริษัท ไทยซิงค์ จำกัด ซึ่งต่อมาได้โอนสัมปทานบัตรแก่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) กรณีจึงมิใช่ออกประทานบัตรใหม่ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนกล่าวอ้าง ดังนั้น ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และที่ ๖ ได้ให้สัมปทานการทำเหมืองแร่แก่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด จึงเป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมาย

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า การประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด เป็นต้นเหตุให้สารแคดเมียมแพร่กระจายสู่ลำน้ำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการจ้างหน่วยงานกลางเพื่อศึกษา สำรวจ สาเหตุที่มา และขอบเขตของการปนเปื้อนของสารแคดเมียม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ว่าจ้างให้บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา เพื่อสำรวจการกระจายตัวและแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบแหล่งที่มาของสารแคดเมียมในสิ่งแวดล้อมเพียง ๒ แหล่ง คือ จากบริเวณที่มีศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีและแคดเมียม และกิจกรรมการทำเหมืองแร่สังกะสี โดยบริเวณที่มีศักยภาพแหล่งแร่สังกะสีและแคดเมียม ได้แก่ บริเวณดอยผาแดง-ผาเต๊ะ ซึ่งตั้งอยู่ใกล้ลำน้ำห้วยแม่ดาว ตั้งแต่บริเวณที่เป็นที่ตั้งของเหมืองแร่บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) จนถึงบริเวณที่ตั้งของเหมืองแร่บริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๗.๕ ตารางกิโลเมตร และบริเวณเนินเขาทางด้านทิศตะวันออกของบ้านแม่กุเหนือ ครอบคลุมเนื้อที่ประมาณ ๓.๓ ตารางกิโลเมตร การปนเปื้อนในดินและตะกอนดินมีหลักฐานชี้ถึงการปนเปื้อนจากแหล่งปฐมภูมิ ได้แก่ กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดจากการทำเหมืองแร่ที่มีสารแคดเมียมปนเปื้อนจากแหล่งแร่หรือบริเวณที่มีศักยภาพของแร่สูง และทุติยภูมิ ได้แก่ การแพร่กระจายจากดินหรือตะกอนที่ถูกพัดพามาจากน้ำหรือระบบชลประทาน การปนเปื้อนในดินและตะกอนดินมาจากการพุ้ง โดยกระบวนการทางธรรมชาติ และการทำเหมืองแร่ แต่ไม่สามารถชี้ชัดส่วนได้ ซึ่งมีการแปรเปลี่ยนตามเวลา และสถานที่หรือจุดต่างๆ จากรายงานคณะทำงานเฉพาะกิจ (๒๕๔๗)

ที่รายงาน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนาล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ที่รายงานผลการตรวจสอบการดำเนินการของเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ว่ายังไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการเหมืองแร่สังกะสี คำขอประทานบัตรที่ ๑๒๕๔๑ (๒๕๔) ให้ครบถ้วน โดยเฉพาะเรื่องการจัดการน้ำที่สำคัญ เช่น ไม่มีการติดตั้งอาคารกรองตะกอนดินทราย บริเวณท้ายระบบบำบัดตะกอนปล่อยลงสู่ลำห้วยแม่จาว เป็นต้น และจากข้อมูลในรายงานการปฏิบัติตามมาตรการลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) (๒๕๕๒) แสดงให้เห็นว่าบริษัทได้ทำการสร้างบ่อดักตะกอนแล้ว ทำให้มีระบบป้องกันตะกอนดินที่อาจปนเปื้อนของสารแคดเมียมออกสู่พื้นที่เหมืองแร่ได้จากข้อเท็จจริงตามรายงานนี้ชี้ให้เห็นว่า ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เหมืองแร่ยังมีการควบคุมหรือดูแลยังไม่สมบูรณ์ และทำให้การทำเหมืองแร่อาจเป็นแหล่งที่มาของการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในลำห้วยแม่จาวได้ แต่สำหรับลำห้วยแม่กุ น่าจะเป็นลำห้วยที่ไม่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองแร่ เนื่องจากเป็นลำห้วยที่อยู่อีกด้านของภูเขา โดยปกติน้ำและตะกอนไม่ไหลลงมาทางลำห้วย ยกเว้นหากเกิดกรณีอุกเหินจนน้ำและตะกอนดินไหลทะลักเข้ามาสู่ลำห้วยได้ แต่ยังไม่พบหลักฐานในการปลดปล่อย เช่น วัน เวลา จุดที่ปล่อย วิธีการปล่อยแร่หรือสารปนเปื้อนออกจากเขตเหมืองแร่ อีกทั้งตะกอนดินในลำห้วยแม่จาวบริเวณท้ายจุดระบายน้ำทิ้งของเหมืองแร่สังกะสี บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ทั้ง ๒ จุด ในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ มีระดับความเข้มข้นของแคดเมียมสูงถึง ๓๒๖ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (ST๓) และ ๑๓๔ มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (ST๕) แสดงว่าการปนเปื้อนเกิดจากการดำเนินการเหมืองแร่สังกะสี ก่อนหรือเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา เพียงแต่ไม่สามารถยืนยันข้อมูลสำคัญในการสนับสนุน คือ เวลา วันที่ เดือน และปริมาณของสารปนเปื้อนหรือแคดเมียมที่เหมืองแร่นั้นๆ ปล่อยสารปนเปื้อนออกมาจากนอกบริเวณเหมืองแร่ วิธีการทำให้เกิดการปนเปื้อน เช่น การปล่อยน้ำที่ปนเปื้อน และ/หรือของแข็งหรือดินหรือหินที่มีสารแคดเมียมปนเปื้อนอยู่ ปริมาณของสารแคดเมียมในดินและตะกอนในบริเวณพื้นที่ศึกษา ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๑๒ หรือข้อมูลของปริมาณสารแคดเมียมในดินและตะกอนก่อนการเปิดดำเนินการทำเหมืองแร่ แต่โดยสภาพของการปนเปื้อนสารแคดเมียมในตะกอนดินที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนจนสามารถวัดระดับความเข้มข้นและพิสูจน์ข้อเท็จจริงว่ามีปริมาณที่เกินกว่าค่ามาตรฐานดังกล่าว สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติจากการแพร่กระจายจากดินหรือ

/ตะกอน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวหัตถิร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ตะกอน แต่เมื่อมีการทำเหมืองแร่จนมีปริมาณที่เพิ่มขึ้นของสารแคดเมียมในตะกอนดิน
ที่ตรวจพบได้ในบริเวณที่มีการทำเหมืองแร่ดังกล่าวถือเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย
จึงฟังได้ว่า แหล่งที่มีการปนเปื้อนของสารแคดเมียมที่แพร่กระจายสู่ลำห้วยแม่ดาวและ
ลำห้วยแม่กุ อำเภอสอด จังหวัดตาก มีสาเหตุจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ของ
บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด ร่วมด้วย แม้โดย
สภาพจะไม่สามารถกำหนดสัดส่วนระหว่างการแพร่กระจายจากดินหรือตะกอนที่ถูกพัดพา
มาจากน้ำหรือระบบชลประทาน การปนเปื้อนในดินและตะกอนดินมาจากการฉุพัง
โดยกระบวนการทางธรรมชาติ กับการทำเหมืองแร่ของบริษัททั้งสองก็ตาม

กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปอีกว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖
มีหน้าที่และละเอียดในการกำกับดูแลและติดตามตรวจสอบการทำเหมืองแร่ให้เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๔
วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรี
มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกตามมาตรา ๗
ต้องปฏิบัติตามในเรื่องดังต่อไปนี้ (๔) กำหนดหลักเกณฑ์ที่ต้องปฏิบัติ กรรมวิธีการผลิต
และการจัดให้มีอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใด เพื่อป้องกันหรือระงับหรือบรรเทาอันตราย
ความเสียหายหรือความเดือดร้อนที่อาจเกิดแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่
ใกล้เคียงกับโรงงาน (๕) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษ
หรือสิ่งใดๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน
(๘) กำหนดการอื่นใดเพื่อคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงาน เพื่อป้องกันหรือระงับ
หรือบรรเทาอันตรายหรือความเสียหายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน มาตรา ๓๒
บัญญัติว่า เพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความมั่นคง ความปลอดภัย
ของประเทศหรือของสาธารณชน ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดจำนวนและขนาดของ
โรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งหรือขยาย หรือที่จะไม่ให้ตั้งหรือขยายในท้องที่ใด
ท้องที่หนึ่ง มาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ผู้ประกอบ
กิจการโรงงานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการประกอบกิจการ
/โรงงาน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

โรงงานมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ความเสียหายหรือความเดือดร้อนแก่บุคคลหรือทรัพย์สินที่อยู่ในโรงงานหรือที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืนหรือแก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดได้ วรรคสอง บัญญัติว่า ในกรณีที่เห็นสมควร เมื่อได้รับอนุมัติจากปลัดกระทรวง หรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมอบหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจผูกมัดประทับตราเครื่องจักร เพื่อมิให้เครื่องจักรทำงานได้ในระหว่างการปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ที่นอกกฎกระทรวง (๔) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการซื้อแร่ การขายแร่ การเก็บแร่ การครอบครองแร่และการขนแร่ (๕) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการแต่งแร่ การประกอบโลหะกรรม และการนำแร่เข้าหรือการส่งแร่ออกนอกราชอาณาจักร (๖) กำหนดวิธีการให้ความคุ้มครองแก่คนงานและความปลอดภัยแก่บุคคลภายนอก (๗) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และที่ ๖ ได้ให้สัมปทานการทำเหมืองแร่แก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่ ๒ บริษัท คือ (๑) บริษัท ไทยซิงค์ จำกัด เป็นเหมืองเปิดแบบขั้วมันไค โดยการลอกหน้าดินออกไปกองไว้ใกล้ลำห้วยแม่ดาว (๒) บริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด เป็นเหมืองแบบเปิดและเหมืองอุโมงค์โดยการเจาะหน้าดิน ต่อมา สถาบันการจัดการน้ำนานาชาติ (International Water Management Institute : IWMI) ได้แจ้งผลสำรวจพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในน้ำข่าวและเมล็ดข้าวที่ตำบลพระธาตุผาแดง และตำบลแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการประชุมหารือร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจตรวจสอบและแก้ไขปัญหาดังกล่าว สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดในรายงาน EIA ของโครงการเหมืองแร่สังกะสีของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ดากไมนิ่ง จำกัด กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ร่วมประชุมหารือและตรวจสอบพื้นที่ คณะทำงานเฉพาะกิจได้ทำการติดตามตรวจสอบพื้นที่โครงการคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาและตรวจสอบกรณีปัญหาเหมืองแร่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำเนาถูกต้อง

ประชุมชี้แจง...

(นางสาวตติพร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ประชุมชี้แจงและคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแผนงานแก้ไขปัญหาระยะสั้น แบ่งเป็นแผนงานจัดการข้าวที่ปนเปื้อน คือ แผนการตรวจสอบและจัดการข้าวผลผลิตใหม่ แผนการกำหนดเขตควบคุมการเพาะปลูกและพัฒนาอาชีพ แผนการติดตามเฝ้าระวังสุขภาพพลานามัยของประชาชน และแผนประชาสัมพันธ์ อนุมัติงบประมาณตามแผนงานดังกล่าว จ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ต้องงดปลูกข้าวและพืชอาหาร รวมทั้งบริษัท ฝาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) รับซื้อข้าวเพื่อนำไปฝังกลบ และส่งเสริมการปลูกอ้อยเพื่อผลิตเอทานอลสำหรับผสมน้ำมันเชื้อเพลิง ในส่วนการกำกับดูแลบริษัท ฝาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) กระทรวงอุตสาหกรรม และกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้จัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตรอย่างต่อเนื่อง โดยได้กองแร่เป็นชั้นๆ เพื่อรอผลการวิเคราะห์หาเปอร์เซ็นต์โลหะก่อนส่งไปยังโรงถลุง โดยมีคู่มือทำงานรอบกองแร่ เพื่อชักน้ำไปยังบ่อดักตะกอนก่อนปล่อยน้ำใสที่ไม่มีสารแคดเมียมออกสู่ธรรมชาติ ตรวจสอบคุณภาพอากาศ มีการควบคุมการใช้สารเคมีโดยให้มีการ Recycle สารเคมีที่ใช้ในกระบวนการแต่งแร่เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีการจัดเก็บกองเศษดิน หิน กรวด และเศษแร่ ตามมีแผนผังโครงการทำเหมืองโดยจะมีคู่มือทำงานบดินอัดแน่นรองรับน้ำจากกองเศษดิน หิน กรวดและเศษแร่ไปยังบ่อดักตะกอน แจ้งผลการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม จัดทำรายงานการประเมินและตรวจสอบติดตามผลกระทบสิ่งแวดล้อมหลังการทำเหมือง (Post Audit) ของโรงงานลอยแร่ และจัดทำรายงานการเปลี่ยนแปลงรายละเอียดโครงการและมาตรการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการให้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) พิจารณา ศึกษารายงานแนบส่ง ปิดคลุมและจำกัดความเร็วของรถ เพื่อป้องกันการฟุ้งกระจายของฝุ่นละออง ทำท่าบดและอ่างเก็บตะกอนเพื่อดักตะกอน และปลูกหญ้าแฝกเพื่อฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในพื้นที่ที่ผ่านการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมการทำเหมืองแร่และเป็นการป้องกันการชะล้างการพังทลายของดิน ในส่วนการกำกับดูแล บริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด ได้กำหนดให้สร้างบ่อดักตะกอนในบริเวณที่ใกล้กับโรงบดและบ่อยแร่ พร้อมทั้งสร้างคันคูดินรอบโรงลอยแร่ กำหนดให้มีการสร้างบ่อดักตะกอนเพื่อเป็นการกักเก็บน้ำที่เกิดจากการล้างแร่ และดักจับตะกอนที่เกิดจากการเปิดหน้าเหมืองก่อนถูกพัดพาไปสู่ลำห้วยแม่ดาว มีการสร้างบ่อดักตะกอน และปล่อยให้น้ำส่วนใสไหลลงลำห้วยแม่ดาว

/ส่วนโรงลอยแร่...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ส่วนโรงลอยแร่เป็นการใช้น้ำหมุนเวียน หลังจากที่มีการหยุดการทำเหมืองได้เก็บเศษหางแร่ และเศษมูลดินทรายเข้าไว้ในลูโม่งค์ จากกฎหมายและข้อเท็จจริงดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตประทานบัตร เพิกถอนประทานบัตร ตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ส่วนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ มีอำนาจหน้าที่ควบคุมการประกอบ กิจการอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เมื่อสถาบันการจัดการน้ำ นานาชาติ (IWMI) ได้แจ้งผลสำรวจพบการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในน้ำขั่วและเมล็ดข้าวที่ ตำบลพระธาตุผาแดง และตำบลแม่ตาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้กำกับดูแลและตรวจสอบการประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากโม่งค์ จำกัด อย่างต่อเนื่อง มิได้ปล่อยปละ ละเลยหรือเพิกเฉย และในกรณีที่ทั้งสองบริษัททำเหมืองไม่ถูกต้องตามมาตรการที่กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ก็ได้สั่งการให้ปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไป ตามมาตรการควบคุมกำกับดูแลที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขแนบท้ายประทานบัตรและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องแล้ว อีกทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาตามแผนงานแก้ไข ปัญหาระยะสั้น คือแผนงานจัดการขั่วที่ปนเปื้อน กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ ได้ดำเนินการกำกับดูแล และติดตามตรวจสอบการทำเหมืองให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และแผนผังโครงการ ทำเหมืองและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอตลอดมา ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๕ และ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๖ จึงมิได้ละเลยต่อหน้าที่ตามที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนกล่าวอ้างแต่อย่างใด

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกิน สมควรหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙ บัญญัติว่า เมื่อมีเหตุฉุกเฉินหรือเหตุภัยอันตราย ต่อสาธารณชนอันเนื่องมาจากภัยธรรมชาติ หรือภาวะมลพิษที่เกิดจากการแพร่กระจายของ มลพิษ ซึ่งหากปล่อยไว้เช่นนั้นจะเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพ ออนามัยของประชาชน หรือก่อความเสียหายต่อทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐเป็นอันมาก ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งตามที่เห็นสมควรให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือบุคคลใด

/รวมทั้ง...

สำเนาถูกต้อง

(ลายเซ็น)

(นางสาวฉลิสร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

รวมทั้งบุคคลซึ่งได้รับหรืออาจได้รับอันตรายหรือความเสียหายดังกล่าว กระทำหรือร่วมกัน
 กระทำการใด ๆ อันจะมีผลเป็นการควบคุม ระวังหรือบรรเทาผลร้ายจากอันตรายและความ
 เสียหายที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างทัน่วงที ในกรณีที่ทราบว่าคุณใดเป็นผู้ก่อให้เกิดภาวะ
 มลพิษดังกล่าว ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งบุคคลนั้นไม่ให้กระทำการใดอันจะมีผลเป็นการ
 เพิ่มความรุนแรงแก่ภาวะมลพิษในระหว่างที่มีเหตุภัยอันตรายดังกล่าวด้วย วรรคสอง
 บัญญัติว่า อำนาจในการสั่งตามวรรคหนึ่ง นายกรัฐมนตรีจะมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการ
 จังหวัดปฏิบัติราชการภายในเขตจังหวัดแทนนายกรัฐมนตรีได้ โดยให้ทำเป็นคำสั่งและ
 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วรรคสาม บัญญัติว่า เมื่อนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคหนึ่ง
 หรือผู้ว่าราชการจังหวัดในการปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้สั่งตามวรรคสองแล้ว
 ให้ประกาศคำสั่งดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาโดยมีชักร้า มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า เพื่อเป็น
 การป้องกันแก้ไข ระวังหรือบรรเทาเหตุฉุกเฉิน หรือเหตุภัยอันตรายจากภาวะมลพิษ
 ตามมาตรา ๘ ให้รัฐมนตรีกำหนดมาตรการป้องกันและจัดทำแผนฉุกเฉินเพื่อแก้ไข
 สถานการณ์ที่เกิดขึ้นไว้ล่วงหน้า มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑๐) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ
 ในกรณีที่ปรากฏว่า ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
 ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิดความเสียหาย
 อย่างร้ายแรง (๑๑) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือและประสานงานระหว่าง
 ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนในเรื่องที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
 สิ่งแวดล้อม (๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้
 เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา ๔๓ บัญญัติว่า ในกรณี
 ที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีลักษณะเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารหรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติ
 ที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป หรือมีระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติที่อาจถูกทำลายหรือ
 อาจได้รับผลกระทบกระเทือนจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ได้โดยง่ายหรือเป็นพื้นที่ที่มี
 คุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์และพื้นที่นั้นยังมิได้ถูกประกาศ
 กำหนดให้เป็นเขตอนุรักษ์ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
 มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่นั้นเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม มาตรา ๕๔
 บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาด

เป็นอันตราย...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกียรติवाल)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุมลดและจัดมลพิษได้ และมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า แหล่งกำเนิดมลพิษใดก่อให้เกิดหรือเป็นแหล่งกำเนิดของการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายหรือสุขภาพอนามัย หรือเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือของรัฐเสียหายด้วยประการใด ๆ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายเพื่อการนั้น ไม่ว่าการรั่วไหลหรือแพร่กระจายของมลพิษนั้นจะเกิดจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อของเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษหรือไม่ก็ตาม เว้นแต่ในกรณีที่พิสูจน์ได้ว่ามลพิษเช่นนั้นเกิดจาก (๑) เหตุสุดวิสัยหรือการสงคราม (๒) การกระทำตามคำสั่งของรัฐบาลหรือเจ้าพนักงานของรัฐ (๓) การกระทำหรือละเว้นการกระทำของผู้ที่ได้รับอันตรายหรือความเสียหายเองหรือของบุคคลอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงหรือโดยอ้อม ในการรั่วไหลหรือการแพร่กระจายของมลพิษนั้น วรรคสอง บัญญัติว่า ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องรับผิดชอบตามวรรคหนึ่ง หมายความว่า ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ทางราชการต้องรับภาระจ่ายจริงในการขจัดมลพิษที่เกิดขึ้นนั้นด้วย จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวเห็นได้ว่า การควบคุมและการจัดการด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อม กฎหมายบัญญัติให้มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติซึ่งเป็นคณะบุคคลจากภาคส่วนต่าง ๆ และให้มีอำนาจทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย การกำกับ ควบคุม ให้ความเห็นชอบ เสนอแนะ ควบคุมและประสานงาน ซึ่งมีทั้งอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยตรง และการมีอำนาจหน้าที่ในการเสนอแนะต่อผู้มีอำนาจตามกฎหมายอีกส่วนหนึ่ง การมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าวมีความสำคัญต่อการควบคุมและการจัดการด้านคุณภาพสิ่งแวดล้อมของชาติ โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ในการป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมที่สามารถกำหนดมาตรการเพื่อการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม การเสนอแนะหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมาเดรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อออกประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เมื่อปรากฏว่าพื้นที่ใดมีการประกอบกิจการมีปริมาณสารพิษที่อาจส่งผลให้เกิดอันตรายหรืออาจเป็นอันตรายแก่ประชาชนเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ซึ่งถือเป็นพื้นที่ที่มีระบบนิเวศน์ตาม

/ธรรมชาติ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นโดยทั่วไป การให้คำแนะนำในกรณีดังกล่าวเป็นหน้าที่โดยตรงของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติหรือผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า เมื่อมีรายงานว่าได้เกิดการแพร่กระจายสารแคดเมียมในลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการประชุมครั้งที่ ๑๒/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษและกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ไปดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ซึ่งจากรายงานการศึกษาของศูนย์วิจัยแห่งชาติด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ และกรมทรัพยากรธรณี สรุปได้ว่าแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมแพร่กระจายสู่ลำห้วยต่าง ๆ ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกิดจากหลายสาเหตุ เช่น จากกระบวนการทางธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การบุกรุกถางป่าและเปิดหน้าดินในบริเวณพื้นที่ศักยภาพแร่สังกะสี เมื่อฝนตกชะดินตะกอนที่มีสารแคดเมียมเป็นองค์ประกอบลงสู่ลำห้วย กิจกรรมการเกษตรบนที่สูง ระบบชลประทาน เนื่องจากพบว่าบริเวณรอบอ่างเก็บน้ำที่แม่สอดมีปริมาณสารแคดเมียมในดินสูงกว่าค่ามาตรฐานที่กำหนด ซึ่งเป็นไปได้ว่าการสร้างอ่างเก็บน้ำบริเวณนั้นไม่มีการวิเคราะห์ปริมาณสารแคดเมียมมาก่อน ทำให้เกิดการพัดพาตะกอนลงมาในลำห้วย กิจกรรมเหมืองแร่ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีการเปิดหน้าดิน จึงยังไม่สามารถหาข้อยุติที่มาของการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาวได้ แต่เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ มอบหมายให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจ้างหน่วยงานกลางเพื่อศึกษา สืบหา สาเหตุ ที่มา และขอบเขตของการปนเปื้อนของสารแคดเมียม โดยกรมควบคุมมลพิษได้ว่าจ้างให้บริษัท ยูไนเต็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา เพื่อสำรวจการกระจายตัวและแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพิ่มเติม ซึ่งผลการสำรวจแหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียม พังได้ว่า แหล่งที่มาการปนเปื้อนของสารแคดเมียมที่แพร่กระจายสู่ลำห้วยแม่ดาวและลำห้วยแม่กุ อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกิดจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดง อินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด เป็นหลัก อีกทั้งยังได้เสนอแนวทางในการฟื้นฟู...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองอำนาจการ

ในการฟื้นฟูและบำบัดพื้นที่ปนเปื้อนสารแคดเมียมไว้หลายประการซึ่งต้องกำหนดให้
 หน่วยงานของรัฐดำเนินการในด้านต่าง ๆ ที่จะต้องกำหนดเป็นมาตรการตามมาตรา ๕๔
 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น
 การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ และทำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ลุ่มน้ำแม่ดาว
 อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๕๓ แห่ง
 พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และไม่ประกาศ
 ในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด
 และขจัดมลพิษตามมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน อีกทั้งไม่ใช้อำนาจฟ้องร้อง
 คดีทางแพ่งกับผู้ประกอบกิจการเหมืองแร่ทั้งสองบริษัทดังกล่าวซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครอง
 แหล่งกำเนิดมลพิษให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามมาตรา ๕๖ แห่ง
 พระราชบัญญัติดังกล่าว กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมาย
 กำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติ
 ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

ในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่ปฏิบัติ
 ตามมาตรา ๑๓ (๑๐) (๑๑) และ (๑๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ
 สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง
 ได้ประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ได้แก่ ๑. สำรวจปริมาณข้าวที่ปนเปื้อน
 สารพิษตามแผนการจัดการข้าวที่ปนเปื้อน รับซื้อข้าวเปลือกเพื่อเผาทำลาย ดัดทำลาย
 ดันข้าวแล้วนำไปฝังกลบ รวมทั้งชดเชยด้วยเงินสดในฤดูกาลผลิต ๒. กรมพัฒนาที่ดิน
 ได้ดำเนินการทดสอบการปลูกข้าวตามแผนการตรวจสอบและจัดการข้าวผลผลิตใหม่
 ๓. กรมพัฒนาที่ดินได้สำรวจและเก็บตัวอย่างดินในพื้นที่ตามแผนงานการกำหนด
 เขตควบคุมการเพาะปลูกและพัฒนาอาชีพและได้เสนอแนะให้เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์
 ที่ดินโดยไม่เพาะปลูกข้าวหรือพืชอาหารทุกชนิด ๔. โรงพยาบาลแม่สอดได้จัดหน่วยแพทย์
 เคลื่อนที่ตรวจสุขภาพของประชาชน ให้ความรู้แก่ประชาชนในการปฏิบัติตนเพื่อไม่ให้
 รับสารแคดเมียมเข้าสู่ร่างกายเพิ่มเติม รวมทั้งนัดหมายให้มารับการรักษาและประเมิน
 ภาวะไตเสื่อมอย่างต่อเนื่อง ๕. จังหวัดตากดำเนินการตามแผนการประชาสัมพันธ์พร้อมจัดตั้ง

/ศูนย์อำนวยการ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหาสารแคดเมียมระดับจังหวัด บ.กรมทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ประชุมร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาสารแคดเมียม กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ใช้อำนาจตามมาตรา ๑๓ (๑๐) และ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว นอกจากนี้ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๕ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๔๗ เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อควบคุมมิให้เกิดการปนเปื้อนของสารอันตรายในดินอันอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่รับสัมผัสดินทางตรงและทางอ้อม อันถือเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๑๓ (๑๔) แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏตามผลการสำรวจแหล่งที่มกการปนเปื้อนของสารแคดเมียมของบริษัท ยูไนเด็ด แอนนาลิสต์ แอนด์ เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฟังได้ว่า แหล่งที่มกการปนเปื้อนของสารแคดเมียมที่แพร่กระจายสู่ลำห้วยต่างๆ ในพื้นที่ ลุ่มแม่น้ำดาว อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เกิดจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ของบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) และบริษัท ตากไมนิ่ง จำกัด เป็นหลัก ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังไม่ได้เสนอความเห็นให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาสั่งการตามมาตรา ๑๓ (๑๐) โดยอ้างว่า ยังไม่สามารถหาข้อมูลที่ยุติที่มกการปนเปื้อนของสารแคดเมียมในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำดาวได้ จึงเป็นข้อกล่าวอ้างที่ไม่อาจรับฟังได้ กรณีจึงถือได้ว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนอ้างว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๐ นั้น เห็นว่า การใช้อำนาจว่า การแพร่กระจายมลพิษมีภาวะร้ายแรงเพียงใด สมควรใช้มาตรการตามมาตราดังกล่าวได้หรือไม่ เป็นดุลพินิจของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ไม่อาจใช้อำนาจดังกล่าวได้ และถึงแม้ว่าประชาชนคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติจะเป็นนายกรัฐมนตรีก็ตาม แต่อำนาจและหน้าที่ของนายกรัฐมนตรี กับประชาชนคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติย่อมแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ดีผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการแก้ไขปัญหาล้างในระยะสั้นและระยะยาว

ซึ่งคณะรัฐมนตรี...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๔๗ มอบหมายให้จังหวัดตาก เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการแก้ปัญหาในระยะสั้นและระยะยาว และได้มอบหมายให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมดำเนินการจ้างหน่วยงานกลางสำรวจแหล่งที่มา การปนเปื้อนของสารแอสเบสตอส จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่หรือปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรตามมาตรา ๘ และมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาคือว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่หรือ ปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้คณะกรรมการ ควบคุมมลพิษมีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้ (๑) เสนอแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันหรือแก้ไข อันตรายอันเกิดจากการแพร่กระจายของมลพิษหรือภาวะมลพิษต่อคณะกรรมการ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ... (๔) ประสานงานระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและเอกชน เพื่อควบคุม ป้องกัน ลด หรือขจัดมลพิษ... (๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ (๑๒) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมอบหมาย... มาตรา ๘๔ บัญญัติว่า การเก็บรวบรวม การขนส่ง และการจัดการด้วยประการใดๆ เพื่อบำบัดและขจัด ขยะมูลฝอยและของเสียอื่นที่อยู่ในสภาพเป็นของแข็ง การป้องกันและควบคุมมลพิษที่เกิด จากหรือมีที่มาจากการทำเหมืองแร่ทั้งบนบกและในทะเล... ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย การนั้น มาตรา ๘๕ บัญญัติว่า ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ให้รัฐมนตรี โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและ ประเภทของของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิต การใช้สารเคมี หรือวัตถุอันตราย ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม เกษตรกรรม การสาธารณสุขและกิจการอย่างอื่นให้อยู่ ในความควบคุม ในการนี้ให้กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรการ และวิธีการเพื่อควบคุมการเก็บ รวบรวม การรักษาความปลอดภัย การขนส่งเคลื่อนย้าย การนำเข้ามาในราชอาณาจักร การส่งออกนอกราชอาณาจักร และการจัดการ บำบัด และกำจัดของเสียอันตรายดังกล่าว ด้วยวิธีการที่เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาที่เกี่ยวข้องด้วย มาตรา ๘๓ บัญญัติว่า

ในกรณีนี้...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

ในกรณีให้เห็นสมควรเพื่อประโยชน์ในการประสานการปฏิบัติราชการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอาจดำเนินการดังต่อไปนี้ (๑) เสนอแนะการสั่งปิดหรือพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตหรือการสั่งให้หยุดใช้หรือทำประโยชน์ด้วยประการใดๆ เกี่ยวกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ หรือมาตรา ๗๔ ที่จงใจไม่ทำการบำบัดอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียอย่างอื่นและลักลอบปล่อยทิ้งอากาศเสีย น้ำเสีย หรือของเสียที่ยังไม่ได้ทำการบำบัดออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งแหล่งกำเนิดมลพิษต่อเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจควบคุมดูแลแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นตามกฎหมาย (๒) เสนอแนะให้มีการดำเนินการทางกฎหมายเพื่อบังคับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามมาตรา ๗๑ หรือมาตรา ๗๒ จัดส่งน้ำเสียหรือของเสียไปทำการบำบัดหรือกำจัดตามพระราชบัญญัตินี้ ต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น (๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือส่วนราชการนั้น

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้มีมติและดำเนินการตามแผนระยะสั้นและระยะยาว โดยการตรวจสอบและจัดการข้าวผลผลิตใหม่ การกำหนดเขตควบคุมการเพาะปลูกและพัฒนาอาชีพ การติดตามเฝ้าระวังสุขภาพพลานามัยของประชาชนและการประชาสัมพันธ์ การจ่ายค่าชดเชยให้แก่เกษตรกรที่ต้องงดปลูกข้าวและพืชอาหารและเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการปนเปื้อนของสารแคดเมียมบริเวณลุ่มน้ำแม่ตาบ นอกจากนี้ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ บริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ได้รับซื้อข้าวเป็นเงินประมาณ ๑ ล้านบาท เพื่อนำไปฝังกลบในพื้นที่เหมือง และบริษัท ผาแดงอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) ร่วมกับกลุ่มโรงงานน้ำตาลมิตรผล และบริษัท ไทยออยล์ จำกัด ได้ส่งเสริมการปลูกอ้อยเพื่อผลิตเอทานอลสำหรับผสมน้ำมันเชื้อเพลิง และจัดตั้งโรงงานผลิตเอทานอล ชื่อ บริษัท แม่สอดพลังงานสะอาด จำกัด ซึ่งปัจจุบันเปิดดำเนินการแล้ว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีปลัดกระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีฐานะเป็นประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นกรรมการและเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดังนั้น จึงถือได้ว่าตัวแทนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้เข้าร่วมกำหนดแผนในการแก้ไขปัญหาผลกระทบจากการแพร่กระจายของสารแคดเมียมร่วมกับหน่วยงานราชการอื่น รวมทั้ง

/กรมควบคุม...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

กรมควบคุมมลพิษได้จ้างให้บริษัท ยูไนเต็ท แอนนาลิสต์ แคนด์ เอ็นจิเนียริง คอนซัลแตนท์ จำกัด และมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นที่ปรึกษา ในการศึกษาวิจัยหามูลเหตุของการแพร่กระจายของมลพิษหรือสารแคดเมียมเพิ่มเติมในบึงบประมาณ ๒๕๕๒ แล้ว กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ดำเนินการตามมาตรา ๕๓ (๑) (๘) (๑๑) และ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว

ในส่วนการปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ มาตรา ๗๙ และมาตรา ๘๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้น เห็นว่า การปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ เป็นอำนาจหน้าที่เฉพาะตามกฎหมายเฉพาะเรื่อง และตามมาตรา ๕๓ ไม่ได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการตามมาตรา ๗๘ แต่อย่างใด ส่วนการปฏิบัติตามมาตรา ๗๘ นั้น กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ สามารถให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดและประเภทของเสียอันตรายได้ก็ต่อเมื่อไม่มีกฎหมายใดบัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ แต่สำหรับกรณีสารแคดเมียมซึ่งเป็นวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ กระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกันออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การให้แจ้งข้อเท็จจริงของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้มีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายที่กรมโรงงานมีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๔๓ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการผลิต การนำเข้า การส่งออก และการมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ พ.ศ. ๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๗ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การประกันภัยความเสียหายจากการขนส่งวัตถุอันตราย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการผลิต การนำเข้า การส่งออก และการมีไว้ในครอบครองซึ่งวัตถุอันตรายที่กรมวิชาการเกษตรเป็นผู้รับผิดชอบ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ลงวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ และถึงแม้ว่าปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งมีฐานะเป็นประธานของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และกรมควบคุมมลพิษซึ่งมีฐานะเป็นกรรมการและเลขานุการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จะเป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษก็ตาม แต่อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๓

/กับอำนาจ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

กับอำนาจในการบังคับบัญชาเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษของปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ แยกออกจากกัน ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่อาจใช้อำนาจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนดไว้ได้ ดังนั้น จึงยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ละเลยต่อหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร

คดีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ละเลยต่อหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ไม่ดำเนินการออกประกาศควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณพื้นที่ที่มีการให้ประทานบัตรเหมืองแร่และในพื้นที่ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ดาว และตำบลแม่กุหรือไม่

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพัฒนาที่ดิน" ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นรองประธานกรรมการ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมทรัพยากรธรณี อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินห้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูง เป็นที่ประจักษ์ในด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำด้านการเกษตร หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดิน เป็นกรรมการ วรรคสอง บัญญัติว่า ให้อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมพัฒนาที่ดินแต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการได้ตามความจำเป็น มาตรา ๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้ (๒) วางแผนการใช้ที่ดิน การพัฒนาที่ดิน การกำหนดบริเวณการใช้ที่ดินและการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ (๔) เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบ ในการให้ความช่วยเหลือ และเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่ผู้ครอบครองที่ดินตามความเหมาะสมจากการกำหนด

/บริเวณ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศอร กิจพัฒน์)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

บริเวณการใช้ที่ดินหรือการกำหนดเขตการอนุรักษ์ดินและน้ำ (๕) กำหนดมาตรการเพื่อการปรับปรุงดินหรือที่ดิน หรือกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย มาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้ ทั้งนี้วิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด วรรคสอง บัญญัติว่า การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม มาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในกรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอื่นใดที่จะทำให้เกิดที่ดินเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้นและให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วยแผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งประกาศ วรรคสอง บัญญัติว่า กรณีที่มีการปนเปื้อนเกิดขึ้น ให้ผู้กระทำการปนเปื้อนดำเนินการปรับปรุงที่ดินให้ดินสู่สภาพเดิมหรือชดเชยค่าเสียหายให้แก่รัฐหรือผู้ที่ได้รับความเสียหาย มาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า ในการออกประกาศตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ ให้กำหนดมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ไว้ในประกาศด้วย (๑) กำหนดมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อลดการชะล้างพังทลายของดิน และป้องกันการเกิดดินถล่ม โดยใช้มาตรการวิธีกล มาตรการวิธีพืช หรือมาตรการอื่นใดที่เหมาะสม (๒) ห้ามกระทำการใดๆ รวมถึงการทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารพิษที่เป็นอันตรายต่อดินหรือทำให้สภาพที่ดินเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรง (๓) กำหนดมาตรการอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพพื้นที่นั้น วรรคสอง บัญญัติว่า ในการกำหนดมาตรการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการกำหนดมาตรการดังกล่าว

จากบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวจะเห็นได้ว่า กรณีที่ปรากฏว่าพื้นที่ใดมีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมีหรือวัตถุอื่นใดที่จะทำให้เกิดที่ดินเกิดความเสื่อมโทรมต่อการใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาควบคุมการใช้ที่ดินบริเวณนั้น โดยมีกระบวนการขั้นตอนก่อนการประกาศฯ ตามมาตรา ๑๔ และกำหนดมาตรการใดๆ ตามมาตรา ๑๕ ดังนี้ ๑. แต่งตั้ง

/คณะกรรมการ...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีอำนาจหน้าที่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยมีประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๑ แต่งตั้งคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ๒. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาตรวจสอบ กลั่นกรอง การประกาศเขตสำรวจ ควบคุมการใช้ที่ดินที่มีการใช้หรือทำให้เกิดการปนเปื้อนของสารเคมี โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ได้มีคำสั่งที่ ๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานอนุกรรมการ ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินเป็นอนุกรรมการและเลขานุการรวมทั้งหมด ๒๓ คน ๓. จัดทำระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยได้มีประกาศคณะกรรมการพัฒนาที่ดิน ณ วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๓ กำหนดให้คณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่พิจารณา กลั่นกรอง การประกาศเขตสำรวจควบคุมการใช้ที่ดินฯ และการประกาศเขตควบคุมการใช้ที่ดินตามมาตรา ๑๔ และกำหนดมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๕ โดยให้คณะอนุกรรมการฯ แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะเรื่องประกอบด้วยส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการรวบรวมข้อมูลตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่รวมทั้งการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน แล้วจัดทำรายงานเสนอต่อคณะอนุกรรมการฯ เพื่อประกอบการพิจารณา และดำเนินการประชุมเพื่อพิจารณาและให้รายงานต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ ๔. จัดทำกฎกระทรวงกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อแสดงต่อผู้ที่เกี่ยวข้องเมื่อจะเข้าไปในที่ดินที่มีเจ้าของ ซึ่งต้องผ่านการพิจารณาจากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รวมทั้งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ซึ่งปัจจุบันนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น การดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติดังกล่าวมีกระบวนการขั้นตอนที่ต้องปฏิบัติหลายขั้นตอน การประกาศเขตสำรวจฯ จึงไม่อาจกระทำได้ในทันที อีกทั้งต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการพัฒนาที่ดินว่าด้วยวิธีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ จึงไม่ได้ละเลยต่อหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควร ในส่วนของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ นั้น ได้ใช้อำนาจบังคับบัญชาข้าราชการ พนักงาน เจ้าหน้าที่ของรัฐและ/หรือรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทุกคน ทุกหน่วยงาน และใช้อำนาจหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติพัฒนาที่ดิน...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

พัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว จึงยังไม่อาจถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ละเลยต่อหน้าที่และปฏิบัติหน้าที่ล่าช้าเกินสมควรเช่นกัน

ดังนั้น เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ ไม่เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่า ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจใด ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับเกี่ยวกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงตามมาตรา ๑๓ (๑๐) ไม่แนะนำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ลุ่มน้ำแม่ลาว อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๔๓ ไม่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องที่นั้นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และจัดมลพิษตามมาตรา ๕๕ และไม่ใช้อำนาจฟ้องร้องคดีทางแพ่งกับผู้ประกอบกิจการเหมืองแร่ทั้งสองบริษัทดังกล่าวซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษให้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่โดยที่คดีนี้ผู้ฟ้องคดีทั้งสามสืบสองคนขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งในส่วนที่ฟ้องผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แต่เพียงให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แนะนำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมใช้อำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ลุ่มน้ำแม่ลาว อำเภอแม่สวด จังหวัดตาก เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดๆ ไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย โดยที่มาตรา ๔๔ บัญญัติว่า ในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๓ ให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ไว้ในกฎกระทรวงด้วย (๑) กำหนดการใช้ประโยชน์ในที่ดินเพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือมิให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (๒) ห้ามการกระทำหรือกิจกรรมใดๆ ที่อาจเป็นอันตรายหรือก่อให้เกิดผลกระทบในทางเปลี่ยนแปลงระบบนิเวศน์ของพื้นที่นั้นจากลักษณะความธรรมชาติหรือเกิดผลกระทบต่อคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม (๓) กำหนดประเภทและขนาดของโครงการหรือกิจการของส่วนราชการรัฐวิสาหกิจ หรือเอกชนที่จะทำการก่อสร้างหรือดำเนินการในพื้นที่นั้น ให้มีหน้าที่ต้องเสนอรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม

/(๔) กำหนดวิธี...

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)

เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

(๔) กำหนดวิธีจัดการโดยเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้นรวมทั้งการกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติหรือระบบนิเวศน์ตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่นั้น (๕) กำหนดมาตรการคุ้มครองอื่นๆ ตามที่เห็นสมควรและเหมาะสมแก่สภาพของพื้นที่นั้น ดังนั้น เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ศาลเห็นสมควรให้กำหนดค่าบังคับตามคำขอของผู้ฟ้องคดีดังกล่าว

พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ใช้อำนาจตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แนะนำให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมออกกฎกระทรวงกำหนดให้พื้นที่ลุ่มน้ำแม่ตา อำเภอสอด จังหวัดตาก เป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยให้กำหนดมาตรการคุ้มครองอย่างใด ๆ ไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ทั้งนี้ ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ส่วนคำขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นายคะเนิง จันทรสงเคราะห์
ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก

ตุลาการเจ้าของสำนวน

นายกฤตยชญ์ ศิริเวช
ตุลาการหัวหน้าคณะศาลปกครองพิษณุโลก

นางอังคณา เสาชทอง
ตุลาการศาลปกครองพิษณุโลก

๐๖๓๗

ตุลาการผู้แถลงคดี : นายวิจิตร รักถิ่น

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวศศิธร เกิดนวล)
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ

